

Inhoud Congreskrant 22^e GroenLinks Congres, 11 februari 2006

Praktische informatie

Agenda Congres

Orde van het Congres

Financiën

Verantwoording Eerste Kamerfractie

Verantwoording Partijbestuur

Verantwoording delegatie Europees parlement

Verantwoording Tweede Kamerfractie

Wijzigingsvoorstel Statuten en Huishoudelijk Reglement

Motie

AGENDA CONGRES 11 februari 2006

POPCENTRUM 013, VEEMARKTSTRAAT 44 TILBURG

10.30 uur	Opening <ul style="list-style-type: none">• Vaststellen orde van het Congres• Benoeming stembureau• Vaststellen agenda Congres
10.35 uur	Welkomstwoord Gon Mevis, Wethouder en lijsttrekker Tilburg
10.40 uur	Benoeming en verkiezing <ul style="list-style-type: none">• Geschillencommissie• Congrespresidium• Kascontrolecommissie
10.50 uur	Financiën
11.00 uur	Verantwoording Eerste Kamerfractie
11.15 uur	Verantwoording Partijbestuur
11.30 uur	Verantwoording fractie Europees Parlement
11.45 uur	Verantwoording Tweede Kamerfractie
12.00 uur	Wijzigingsvoorstellen Statuten en Huishoudelijk Reglement
12.45 uur	Programcommissie
13.00 uur	Oproep tot actie

Actie en lunch 13.10-14.30 uur

14.30 uur	(Actuele) Moties
14.50 uur	Speech Femke Halsema
15.05 uur	Campagneprogramma met stand-up wethouders
15.35 uur	Quiz met lokale lijsttrekkers en campagneaftrap
16.00 uur	Borrel

De tijden van het middagprogramma kunnen nog wijzigen.

Orde van het congres 11 februari 2006

Het Congrespresidium heet u hartelijk welkom als congresdeelnemer aan het GroenLinks Congres van 2006 te Tilburg. Als stemgerechtigd congresdeelnemer is het belangrijk om goed op de hoogte te zijn van onderstaande congresorde.

A. Congresleiding en organisatietafel

Het Congrespresidium is verantwoordelijk voor het goede verloop van dit congres. We zijn te vinden achter de organisatietafel naast het podium. Daar kunt u zich aanmelden als spreker bij een bepaald agendapunt of wanneer u opmerkingen heeft over de orde van het congres. Ook voor actuele moties moet u zich melden bij de organisatietafel.

De Congresvoorzitter is Kees Luesink

B. Spreken op het congres

Om over een agendapunt het woord te voeren, moet u zich bij de organisatietafel laten inschrijven op de betreffende sprekerslijst. Dat kan tot **uiterlijk een half uur vóór de in de congresagenda opgenomen aanvangstijd** van het agendapunt. Op het scherm achter de voorzitter staat wanneer de inschrijving voor de sprekerslijst gesloten wordt.

C. Stemprocedure en stembureau

Stemrecht is voorbehouden aan stemgerechtigde congresdeelnemers, leden die zich tenminste een maand voor het Congres hebben opgegeven. Op de dag van het Congres krijgt u tegen inlevering van de bevestigingsbrief een stemkaart. Stemmingen over zaken vinden plaats door middel van het opsteken van de stemkaart. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Onthoudingen tellen dus niet mee.

Voor het goede verloop van de stemmingen benoemt het Congres een stembureau. Het presidium doet hiervoor bij begin van het Congres een voorstel.

Het uitgesproken oordeel van de congresvoorzitter over de uitslag is beslissend, tenzij de juistheid van dat oordeel onmiddellijk wordt betwist en een congresdeelnemer om herstemming vraagt door te roepen: "herstemming alsjeblieft." Als voor een tweede keer om herstemming wordt gevraagd zullen de leden van het stembureau de stemmen in de zaal gaan tellen.

D. Ordevoorstellen

U kunt als congresdeelnemer ordevoorstellen doen. U wilt dan een wijziging aanbrengen in de voorgestelde vergaderorde. Dit kan gaan over (de volgorde van) de agenda, uitbreiding of inkrimping van agendapunten en de spreekijdverdeling. Uiteraard kunt u geen voorstellen doen die in strijd zijn met de statuten en/ of het huishoudelijk reglement. Maar ook voorstellen om een eerdere stemming over te doen of agendapunten af te willen voeren wegens vermeend onvoldoende voorbereidingsmogelijkheden kunnen niet.

Ordevoorstellen kunnen alleen maar schriftelijk ingediend worden bij de organisatietafel. Het voorstel wordt daarna terstond in behandeling genomen, tenzij er op dat moment een stemming plaatsvindt

E. Moties

Moties indienen kan tot 1 februari 2006. Na die datum worden alleen nog zogenaamde '**actuele moties**' tot het Congres toegelaten. Actuele moties moeten voldoen aan de voorwaarde dat zij niet vóór 1 februari konden worden opgesteld omdat het onderwerp zich pas na die datum heeft aangediend.

Actuele moties kunt u uiterlijk tot twee uur na aanvang van het Congres bij de organisatietafel indienen, dus vóór 12:30 uur. Afdelingen, landelijke categorale groepen, het partijbestuur of een individueel lid met steun van tenminste 14 andere leden kunnen actuele moties indienen. Een actuele motie moet door de indieners schriftelijk en ondertekend in 400-voud worden aangeleverd aan de organisatietafel.

Congresdeelnemers kunnen ook amendementen indienen op actuele moties. Dergelijke amendementen moeten schriftelijk en ondertekend ingeleverd worden bij de organisatietafel. Voor het indienen van deze amendementen geldt een termijn van vier uur na aanvang van het congres, dus uiterlijk 14:30 uur.

F. Amendementen op de Congresstukken

In deze congreskrant zijn de wijzigingsvoorstellen Statuten en Huishoudelijk Reglement van het partijbestuur opgenomen. Hierop is 1 amendement ingediend. Deze is door het congrespresidium ingedeeld in categorie 2.

De betekenis van de categorie-indeling:

- Categorie 1: deze amendementen zijn slechts van redactionele betekenis en voegen niets inhoudelijks toe. Deze amendementen komen niet in stemming op het Congres maar worden afgehandeld overeenkomstig de reactie van de commissie/ partijbestuur.
- Categorie 2: deze amendementen duiden wel op verschillen, maar leiden niet tot een fundamentele koerswijziging in het programma. Deze amendementen worden zonder toelichting of discussie in stemming gebracht op het congres.
- Categorie 3: deze amendementen beogen wezenlijke veranderingen in het betreffende Congresstuk. Deze amendementen kunnen wel onderwerp zijn van discussie. De indiener licht het amendement toe. Wie zich als spreker op gaf, krijgt het woord. Het partijbestuur/ de commissie reageert. Eventueel is er een tweede ronde. Na de discussie wordt over het amendement gestemd.

De voorstellen zullen een voor een in stemming worden gebracht.

Financiën GroenLinks

Bij dit onderdeel worden de volgende besluiten aan het congres voorgelegd:

1. In te stemmen met bijgaand voorstel voor de begroting 2006.
2. De partijraad te machtigen komend jaar het financieel verslag 2005 vast te stellen en daarbij op dat moment het partijbestuur decharge te verlenen over dit jaar.
3. In te stemmen met de gewijzigde afdrachtregeling.
4. De kascontrolecommissie te benoemen. Het bestuur stelt de volgende leden voor: Henk de Haan, Frans Stroo, Tom van de Wal en Lia van Wijk.

Inleiding

In het cijferoverzicht verderop staat in de eerste kolom de begroting 2006. In de tweede kolom staat de begroting voor 2005. Het is te vroeg in het jaar om nu al voorlopige cijfers over 2005 te geven. Dit komt doordat de deadline voor het aanleveren kopij voor deze congreskrant zo vroeg in het nieuwe jaar is, dat het niet lukt het financieel verslag 2005 in een voorlopige vorm klaar te hebben, laat staan dat de kascontrolecommissie en ook de accountant dit zou hebben kunnen controleren. Daarom is ook dit jaar het voorstel het financieel verslag door de partijraad te laten vaststellen. Slechts voor een aantal posten kunnen we in deze toelichting iets vertellen over het jaar 2005 (b.v. contributie en afdrachten).

De werkelijke cijfers voor 2004 zijn niet opgenomen. Doordat wij in 2005 onze boekingsystematiek gewijzigd hebben, is vergelijking niet zinvol. Bij de vaststelling van het jaarverslag 2005 zal aandacht zijn voor de vergelijking met 2004.

In 2004 is het proces gestart om de organisatie van de financiën op het partijbureau passend te maken aan de omvang van de gegroeide organisatie. In 2005 heeft de uiteindelijke uitbreiding van formatie plaatsgevonden, is het nieuwe boekhoudsysteem geïmplementeerd en heeft er een uitgebreide accountantscontrole plaatsgevonden. Er zijn een groot aantal verbeteringen doorgevoerd. In het jaar 2006 hopen we de reorganisatie van de financiën af te ronden.

Afdrachtregeling

In het afgelopen jaar is er veelvuldig gesproken over de afdrachtregeling. De oorzaak hiervan lag in het feit dat we erachter kwamen dat de administratie en de inning van de afdrachten zeer onder de maat was. Het afgelopen jaar heeft de financiële administratie in nauw overleg met het partijbestuur de administratie en inning beter op de rails gekregen met als gevolg een sterk stijgende opbrengst in vergelijking met de jaren vóór 2004.

Het aanschrijven van de niet betalende, het in beeld krijgen van de vrijstellingen en het bellen van de "grote wanbetalers" zonder vrijstelling waren de belangrijke acties.

Het is nu zaak om onze ervaringen van deze inspanningen ook gevolgen te laten hebben voor de regeling als zodanig.

In de partijraad van september zijn een aantal aanpassingen van de regelgeving besproken.

In de geactualiseerde afdrachtregeling treffen jullie de weerslag van de aanpassingen in de tekst van de afdrachtregeling.

Het betreft met name:

- Jaarlijkse aanvraag van de vrijstelling (met onderbouwing o.a. door financiële stukken).
- Het meer betrekken van de lokale afdelingen bij het inningsproces bij wanbetaling.
- De (mogelijke) korting op de afdracht aan lokale afdelingen indien vertegenwoordigers zonder vrijstelling niet betalen.
- Een omschrijving van de te volgen procedure bij wanbetaling.
- De formalisering van de commissie afdrachten

Het partijbestuur verzoekt het congres in te stemmen met de gewijzigde afdrachtregeling.

Baten

Met betrekking tot de baten verdienen de volgende posten toelichting.

Contributie

De opbrengst aan contributie is gelijk gebleven, het ledental is daarentegen vanaf september gestegen. Het volgende overzicht geeft het beeld van de laatste jaren:

	2005	2004	2003	2002
ledental eind jaar	21.493	20.709	20.503	18.469
idem excl. kennismakingsleden	20.712	19.958	19.639	16.549
gemiddelde contributie per lid (euro) (gemiddeld ledental excl k-leden)	83	87	87	85
totaal contributie (x 1000 euro)	1.728	1.720	1.697	1.409
Het aantal subsidiabele leden :	16.572	16.260		

Het aantal subsidiabele leden is van belang voor de subsidie van het Rijk waarbij nu ook naast het aantal kamerzetels ook het ledenaantal van belang is. De leden die in dit aantal meegenomen worden, voldoen aan de volgende voorwaarden:

- stemrecht per 1 januari van het jaar
- een betaalde contributie van 12 euro of meer.

Het bedrag van de gemiddelde contributie per lid is gebaseerd op de stand per 31 december van het betreffende jaar.

Vastgesteld kan worden dat de leden in 2005 gemiddeld minder hebben betaald aan contributie. Voor een deel kan dit verklaard worden dat vooral vanaf september een aanwas te zien is van het aantal leden. Zij zijn niet het gehele jaar lid geweest en hebben dan ook niet het gehele jaar contributie betaald.

De begroting 2006 gaat uit van stabilisatie van de totale contributie.

Afdrachten

In 2004 is begonnen met een inhaalslag om achterstallige betalingen te innen. In 2005 is deze actie doorgezet en de administratie is verder op orde gebracht. In 2004 hebben we voor de afdrachten 848 duizend euro ontvangen. Voor 2005 hebben we zelfs 959 duizend euro ontvangen. Een deel van deze verhoging betreft achterstallige bedragen van jaren voor 2004.

Vooralsnog houden we voor de begroting 2006 830 duizend euro aan. Afhankelijk van ons resultaat bij de gemeenteraadsverkiezingen kan beoordeeld worden of de begroting bijgesteld moet worden. In april/mei zal dan ook een herbegroting plaatsvinden.

Giften en donaties

In het jaar 2005 is net als in voorgaande jaren veel geld besteed aan de activiteiten om kiezers en sympathisanten van GroenLinks structureel aan de partij te binden door middel van een zogenaamde donateurcampagne. Veel mensen hebben niet de behoefte om lid te worden van de partij, maar zijn wel bereid om een financiële bijdrage te leveren en willen graag op de hoogte gehouden worden van de activiteiten van GroenLinks. In 2006 wordt bekeken hoe we deze actie verder gaan doorzetten. Voor 2006 bedragen de begrote opbrengsten 387.000 euro. De begrote wervingskosten bedragen 300.000 euro. Het saldo van opbrengsten en kosten zal de komende jaren naar verwachting veel positiever worden. De kosten gaan hier voor de baten uit.

Subsidies

Per 1 juli 1999 is de wet Subsidiëring politieke partijen van kracht geworden. De partij ontvangt sindsdien alle subsidie van het rijk, waarna de partij een geormerkt deel doorsluisst aan Dwars en het Wetenschappelijk Bureau (zie de uitgavenkant).

In 2005 is er nieuwe wetgeving met terugwerkende kracht tot 2004 definitief geworden.

Veranderingen daarin zijn dat:

- het totale subsidiebedrag verhoogd is;
- er meer soorten activiteiten worden toegelaten als subsidiabel;
- een deel van de subsidie afhankelijk is van het aantal subsidiabele leden van de verschillende partijen.

Op basis van de verhoging van de subsidies zijn extra uitgaven begroot als nieuw beleid (zie uitgaven).

Lasten

Met betrekking tot de lasten verdient het volgende nadere toelichting.

Nieuw beleid

Mede als gevolg van de stijgende rijkssubsidie heeft het partijbestuur ervoor gekozen om op een aantal punten de bakens te verzetten. De intensiveringen hebben met name betrekking op de financiering van de permanente campagne en de zichtbaarheid van de partij.

De volgende zaken zijn daarbij van belang:

Campagnemanager

Om de permanente campagne professioneler vorm te geven wordt in het jaar 2006 een campagnemanager aangesteld die als hoofd van de afdeling campagnes zal gaan functioneren.

Financiering permanente campagne

In het kader van de permanente campagne krijgt het permanente campagneteam ruimte om, in overleg met het partijbestuur, de gelden die jaarlijks in het verkiezingsfonds worden gestort in een eerder stadium te gebruiken dan het jaar van verkiezingen. Met andere woorden, het hele jaar door wordt campagne gevoerd en niet alleen maar op die momenten dat er verkiezingen zijn.

Het is de intentie van het partijbestuur om jaarlijks meer gelden te storten in het campagnefonds dan in eerdere meerjarenplanningen was geraamd. Voor het jaar 2006 betreft dat een extra storting van 50.000 euro.

De totale reservering voor het verkiezingsfonds bedraagt in het jaar 2006 461.000 euro.

In 2006 zullen de uitgaven uit dit fonds (naast de uitgaven voor de gemeenteraadscampagne) worden gebruikt voor o.a. kiezersonderzoek ter voorbereiding van de campagne 2007.

Magazine

Het budget voor het Magazine is verhoogd in vergelijking tot 2005. Hierdoor wordt het weer mogelijk voor de redactie om 10 nummers uit te geven.

Vorbereiding verkiezingen 2007

Het partijbestuur heeft geld vrijgemaakt voor scouting van potentiële Tweede Kamerleden.

Voor het ledenreferendum voor de lijsttrekker is net als in het jaar 2005 een bedrag van € 17.500 gereserveerd.

Overige posten

Afdrachten

De afdelingen ontvangen een percentage van de landelijk binnengekomen contributie en afdrachten. Deze bijdrage is de laatste jaren aanzienlijk gestegen, omdat de contributie en de afdrachten ook fors omhoog gegaan zijn. Daarnaast kunnen afdelingen een beroep doen op het Afdelingsfonds.

Het partijbestuur constateert dat er minder een beroep gedaan wordt op het afdelingsfonds en dat veel afdelingen hun jaarlijkse afdracht niet opvragen. We hebben het vermoeden dat er binnen de afdelingen in de afgelopen jaren de activiteiten niet op dezelfde wijze zijn gestegen als de inkomsten. Zeer actieve afdelingen hebben soms ondanks de verhoogde afdracht tekorten.

We overwegen het komend jaar de wijze van subsidiëring van de afdelingen aan te passen aan de gewijzigde omstandigheden. Mogelijk gaat het percentage van de afdrachten en contributies, dat automatisch naar de afdelingen gaat, omlaag ten voordele van een projectenpot. Dit zal geschieden na overleg met de partijraad. Voor het jaar 2006 heeft het partijbestuur veel gelden beschikbaar gesteld uit het campagnefonds voor de ondersteuning van de verkiezingen. De verwachting is dat er daarom minder een beroep gedaan zal worden op het afdelingsfonds. De reservering voor dit fonds is verlaagd tot 30.000 euro (was 50.000 euro).

Bijdrage Dwars

Door de nieuwe en extra subsidie, is de subsidie die Dwars krijgt van het Rijk toegenomen. Daarom heeft het partijbestuur besloten haar bijdrage aan Dwars te verlagen.

Een deel van de te ontvangen bijdrage van GroenLinks aan Dwars is afhankelijk van de groei van het aantal leden van Dwars.

Reserveringen

De dotaties aan de reserves (waarbij die voor het verkiezingsfonds het grootste is) worden dit jaar voor het eerst op een separate wijze gepresenteerd.

Tot slot

De partijfinanciën zijn gezond. Veel zal echter afhangen van een goede verkiezingsuitslag in maart. Het partijbestuur zal aan de hand van deze uitslag beoordelen of een bijstelling van de begroting (in positieve of negatieve zin) aan de orde zal zijn. Hierover zal aan de partijraad worden gerapporteerd.

Hans van Egdome
penningmeester GroenLinks

Afdrachtenregeling voor vertegenwoordigers GroenLinks

Actualisering oktober 2005

De afdrachtregeling is in 1990 door het congres van GroenLinks vastgesteld. Op 18 maart 2000 heeft het congres tot verandering van de regeling besloten per 1 juli 2000. In 2005 is naar aanleiding van discussies in de partijraad en het partijbestuur de regeling aangepast.

De vetgedrukte tekst hieronder (A t/m E) is de tekst van de regeling. De 'uitwerking' geeft toelichting en praktische consequenties aan. De genoemde bedragen in euro's gelden voor 2005 en worden jaarlijks aangepast.

A. De afdrachtregeling van GroenLinks geldt voor vertegenwoordigers (leden van (deel)gemeenteraden, gewestraden, Provinciale Staten, Eerste Kamer, Tweede Kamer en Europees Parlement) en bestuurders (stadsdeelbestuurders, wethouders, burgemeesters, Gedeputeerden, Commissarissen van de Koningin, ministers en staatssecretarissen).

Uitwerking:

Alle leden van GroenLinks die vertegenwoordigend werk verrichten in een parlementair orgaan of bestuur, zijn afdrachtplichtig aan de landelijke partij. Dit geldt voor de hierboven expliciet genoemde functies, maar ook voor duoraadsleden, gemeenteraadscommissieleden, leden van regionale of gewestraden en -besturen en leden van binnenprovinciale bestuurscommissies. De regeling is ook van toepassing voor leden van GroenLinks die via een gecombineerde lijst in een vertegenwoordigend lichaam zitten.

B. Hoogte afdracht

De afdrachtverplichting is gerelateerd aan de vergoeding voor de vertegenwoordigende c.q. bestuurlijke arbeid en wordt als volgt vastgesteld:

- a. Voor leden van (deel)gemeenteraden, gewestraden, Provinciale Staten en Eerste Kamer is de afdracht 10 procent van de bruto vergoeding.**
- b. Voor parttime-wethouders en wethouders in kleine gemeenten (met een bruto vergoeding tot 37.691 euro per jaar is de afdracht 10 procent.**
- c. Voor vertegenwoordigers en bestuurders met een bruto vergoeding tot 52.074 euro per jaar bedraagt de afdracht 12,5 procent. Bij een hogere vergoeding dan 52.074 euro per jaar bedraagt de afdracht 12,5 procent over dit bedrag plus 15 procent over het meerdere.**

Uitwerking

De afdracht wordt berekend over de bruto vergoeding voor werkzaamheden van raads- en statenleden, c.q. de presentiegelden voor leden van deelgemeenteraden en andere commissieleden. De tegemoetkoming in de kosten en de vergoeding van de reiskosten blijven buiten beschouwing.

C. Vrijstellingsregeling

Tot een bruto vergoeding van 22.762 euro per jaar kan aanspraak worden gemaakt op vrijstelling van de afdrachtverplichting als men geen ander inkomen heeft.

D. Hardheidsclausule

In bijzondere gevallen kan een verzoek worden gedaan om gedeeltelijke of gehele vrijstelling van de afdracht.

Uitwerking

De grens van 22.762 euro komt overeen met de vergoeding voor een gemeenteraadslid in de grootste gemeenten. Indien een afdrachtplichtige minder bruto inkomen heeft (hierbij wordt dus inkomen uit andere bronnen meegerekend), kan hij/zij (gedeeltelijk) vrijgesteld worden van afdracht. Diegenen die een vergoeding krijgen tot de hoogte van dit bedrag, en daarnaast geen andere inkomsten hebben, krijgen dus volledige vrijstelling van afdracht.

In bijzondere gevallen kan de commissie afdrachten van het partijbestuur op gemotiveerd verzoek, besluiten om over een gedeelte van de vergoeding geen afdracht te heffen. Te denken valt hier o.a. aan extra uitgaven die direct met het raads/bestuurswerk samenhangen (waaronder kinderopvang) en waar geen onkostenvergoeding voor is.

Met ingang van de eerstvolgende zittingstermijn (voor raadsleden is dat 2006) gaan we werken met standaardformulieren voor het aanvragen van een vrijstelling die jaarlijks moet worden aangevraagd, waarbij op verzoek financiële stukken moeten worden toegevoegd. Op die wijze hebben we een controlemiddel, zodat jaarlijks gecontroleerd kan worden of de vrijstelling terecht is. De commissie afdrachten blijft de mogelijkheid houden om de vrijstelling voor een langere periode vast te stellen.

De lokale en provinciale afdelingen zijn verantwoordelijk voor de communicatie aan hun vertegenwoordigers en bestuurders over het doel en de opzet van de afdrachtregeling. Zij doen dit in de gesprekken (al dan niet door kandidatencommissies). Ook spelen zij een rol bij het doen laten tekenen van de afdrachtverklaring. Deze afdrachtverklaringen dienen naar het landelijk bureau te worden verzonden t.a.v. de commissie afdrachten.

Met ingang van heden zal het landelijk bestuur het lokale of provinciale bestuur ook betrekken bij problemen inzake de inning van grote wanbetalers.

Het niet betalen van een landelijke afdracht door een vertegenwoordiger of bestuurder zonder dat er een vrijstelling is verleend kan uiteindelijk leiden tot een korting op de afdracht van het landelijk bestuur aan de betreffende lokale of provinciale afdeling. De afdracht aan de lokale en provinciale afdelingen wordt immers ook voor een groot deel gevoed uit de afdracht van de vertegenwoordigers.

Wanbetalers (vooral nog mensen die een jaar achterlopen met hun betalingen en geen betalingsregeling hebben) ontvangen in eerste instantie een rekeningoverzicht, daarna een email en/of brief met het verzoek te reageren en/of een betalingsregeling af te spreken. Bij wanbetalers met een grote betalingsachterstand wordt er doorgaans gebeld (evt. door een bestuurslid of een lid van de afdrachtencommissie). Als bovenstaande een negatief resultaat heeft zal contact worden opgenomen met het lokale of provinciale bestuur van de afdeling welke dan geïnformeerd zal worden over de mogelijke korting op de afdracht aan de afdeling. Dit bestuur krijgt dan nog 4 weken tijd om met het betrokken raadslid te overleggen en tot een oplossing te komen.

E. Afdelingen mogen nadere afdrachten bedingen bij afdrachtplichtigen. Deze extra afdrachten kunnen echter niet ten koste gaan van de afdrachten aan GroenLinks landelijk; de landelijke afdracht gaat altijd voor.

Uitwerking:

Sommige afdelingen verzoeken hun vertegenwoordigers om een lokale afdracht. Het congres heeft uitgesproken dat de landelijke afdracht altijd voorrang heeft. Bovendien zijn lokale afdrachten vrijwillig. Het partijbestuur heeft de afdelingen gevraagd zich te matigen wat deze lokale afdrachten betreft. Via de bijdrage van de landelijke partij ontvangen afdelingen immers ook een deel van de afdracht die landelijk ontvangen wordt.

Uitvoering afdrachtregeling

De uitvoering van de afdrachtregeling vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Daartoe is de Commissie Afdrachten ingesteld. In de commissie afdrachten neemt in ieder geval de penningmeester van het partijbestuur zitting. Het partijbestuur streeft ernaar met ingang van 2006 deze commissie uit te breiden met twee leden (bij voorkeur ex vertegenwoordigers). De commissie wordt ondersteund door de financiële administratie.

Vragen over de regeling, alsmede verzoeken om vrijstelling en dergelijke kunnen schriftelijk aan de Commissie Afdrachten worden gericht: Postbus 8008, 3503 RA Utrecht (of via afdrachten@groenlinks.nl).

Na hun benoeming ontvangen vertegenwoordigers informatie over de afdrachtregeling. Naar aanleiding hiervan kan worden gemeld of een (gedeeltelijke) vrijstelling wordt gevraagd. Een verzoek om vrijstelling moet altijd schriftelijk worden gemotiveerd.

De Commissie Afdrachten beslist op een verzoek om vrijstelling binnen een maand. Een eventuele afwijzing wordt altijd gemotiveerd. Tegen deze beslissing kan beroep worden aangetekend bij het Dagelijks Bestuur van GroenLinks. Dit doet een bindende uitspraak.

De afdracht wordt overgemaakt naar giro 29 47 644 ten name van GroenLinks Afdrachten te Utrecht. De vertegenwoordiger kan kiezen voor een maandelijks periodieke overschrijving (zelf te regelen met de bank). Andere afdrachtplichtigen ontvangen per kwartaal een acceptgiro.

Verantwoording Eerste-Kamerfractie GroenLinks Ten behoeve van het Congres 11 februari 2006

Januari 2006

Partijgenoten,

Namens de fractie GroenLinks in de Eerste Kamer bied ik jullie hierbij het overzicht van onze Binnenhof en Buitenhof activiteiten aan.

Dit overzicht ware te lezen als verantwoording van de fractie. Het zal niemand ontgaan zijn dat zeker de laatste maanden van 2005 voor onze fractie en met name collega Sam Pormes turbulent zijn verlopen. Je leest er meer over onder C.

Grote ingrijpende wetsvoorstellen hebben de Kamer gepasseerd. Er is hard, constructief, in open sfeer en oppositioneel gewerkt.

Suggesties en vragen zijn van harte welkom: groenlinks@eerstekamer.nl

Namens de fractie,

Tof Thissen,
Fractiesecretaris

MEI 2005 T/M JANUARI 2006

A. OP HET BINNENHOF

(alle hieronder genoemde bijdragen zijn integraal terug te vinden op de website van GroenLinks: <http://www.groenlinks.nl/1ekamer/inbrengh>)

1. Het ziet er naar uit dat de **IJzeren Rijn** er komt, alhoewel nog niet duidelijk is wie voor de kosten van de modernisering van het oude tracé moet opdraaien. België wil dat Nederland dat betaalt, Nederland schuift de rekening door naar de Belgen. Een internationaal tribunaal zal over dit meningsverschil binnenkort uitspraak doen. De Eerste Kamer heeft op 10 mei ingestemd met het verdrag dat deze arbitrage mogelijk moet maken. Dat kostte wel de nodige moeite. Want een groot deel van de Kamer had ernstige aarzelingen over de rechtvaardigheid van de Belgische claim. Maar uiteindelijk durfden CDA en VVD het niet op een diplomatieke oorlog met onze zuiderburen te laten aankomen. Zo haalde het Arbitrageverdrag ondanks manmoedig verzet van de linkse partijen een krappe meerderheid. Jos van der Lans was onze woordvoerder in dit debat.

2. Op 10 mei heeft Sam Pormes het debat gevoerd over **Defensie en de Navo**. Hij vroeg de regering te reageren op het veiligheidsbeleid (QDR) van de VS, die in de toekomst bereid zijn met militaire middelen "to help defend or restore a friendly government". De minister vond het nog te vroeg om te weten wat de Quadrennial Defense Review precies inhoudt. "Wij wachten de toezegging af en zullen de Verenigde Staten daaraan houden. Wij zullen de Kamer ook inlichten zodra wij nadere informatie hebben". Veel tijd werd ingeruimd voor kritiek uit de coalitie van het "Andere Nederland". Aan de hand van rapportages en documenten van o.a. de NAVO Assemblee en antwoorden van de regering op schriftelijke vragen van GroenLinks, werd het Kabinet in verlegenheid gebracht. Ondubbelzinnig hebben SP, PvdA en GroenLinks aangetoond dat van nut en noodzaak van zelfverdediging geen sprake kan zijn. Het verzet van de Taliban is nagenoeg uitgebannen en de onveiligheid in het Zuiden van Afghanistan wordt voornamelijk veroorzaakt door militante milities die bezig zijn hun drugsimperium uit te breiden. Ook de voortdurende schending van de mensenrechten en internationale verdragen door Special Forces kreeg ruim aandacht. Bot kon niet anders dan wederom toe te zeggen de Amerikanen hier voortdurend op aan te spreken.

3. Op 14 mei vond het **integratiedebat** plaats. Sam Pormes heeft felle kritiek geleverd op de juridische houdbaarheid van de wet inburgering oud-komers. Minister Verdonk heeft inmiddels besloten om deze wet wederom voor te leggen aan de Raad van State. Op verzoek van Sam, zal zij ook de Motie Sterk hierbij betrekken. Deze motie - ondersteund door CDA-VVD-PvdA-Wilders-LPF - wenst ook vrijstelling van autochtone Nederlanders. Dat zijn Nederlanders die als Nederlander zijn geboren. Voor de duidelijkheid: allochtone Nederlanders zijn Nederlanders die niet als Nederlander zijn geboren. Verder pleitte Sam voor een keiharde bestrijding van het totalitair Islam. "Het is een anti-democratische en anti-islamitische politieke beweging. Gelijktijdig waarschuwen wij voor een ander gevaar dat op de loer ligt. Totalitair Islam zit niet in de genen van Moslims. Noch heeft het ook maar iets te maken met de

Islam. Individuele moslims mogen wij niet verantwoordelijk houden voor wat in naam van de islam elders gebeurt. De oorlog in Irak wordt gevoerd in naam van de democratie, maar dat maakt een voorstander van de democratie nog niet verantwoordelijk voor de bloedbaden. Daarom mag het niet leiden tot een klimaat van xenofobie en islamofobie en regelrechte haat, jegens moslims en niet-westerse minderheden."

4. Het debat op 7 juni over de nieuwe **zorgwet** liep op een sisser uit. Het CDA had hoog van de toren geblazen, maar liet zich vakkundig door Hoogervorst inpakken met boterzachte toezeggingen. GroenLinks was vierkant tegen. Volgens woordvoerder Jos van der Lans heeft deze stelselherziening nog het meeste van het bouwen van een schip op een scheepshelling. 'Terwijl het gevaarte nog lang niet af is, gaan de trossen al los en glijdt het schip al richting water. Er wordt nog voortdurend aan het schip getimmerd, gebouwd en verspijkerd, maar het gevolg is alleen maar dat het steeds zwaarder wordt en steeds onafwendbaarder de definitieve tewaterlating nadert. Nu het moment nabij is dat velen vinden dat de constructie absoluut niet zeewaardig is, is – zo melden de minister en de kapitein van het schip, de Nederlandse Zorgverzekeraars, bij monde van hun eerste stuurman Hans Wiegel – de tanker niet meer te stoppen. Maar dat geeft niks, zo houden ze de steeds ongeruster wordende matrozen, dat wil zeggen de zorgprofessionals, en de passagiers, de verzekeren voor, lekkages herstellen we wel tijdens de vaart. Dat moet dus wel tot ongelukken leiden.'

5. Sam Pormes heeft in de beleidsdebatten over **buitenlandse zaken en ontwikkelingssamenwerking** uitgebreid aandacht besteed aan de problematiek van falende en fragiele staten. Hij maande de regering tot concrete stappen, bijvoorbeeld in het kader van certificering van alle potentiële conflict trade goederen (handel in niet militaire goederen waarmee lokale oorlogseconomieën worden gefinancierd: diamanten, hout, etc.). Bij het onderdeel ontwikkelingssamenwerking heeft GroenLinks het seksueel geweld tegen vrouwen in conflictgebieden aan de orde gesteld. Waarom maakt minister van Ardenne er geen werk van om een Gender Legal Adviser bij het Internationaal Strafhof aan te stellen?

6. Op dinsdag 21 juni vond in het kader van de **begroting Onderwijs Cultuur en Wetenschappen 2005**, een beleidsdebat plaats met als thema 'Kwaliteit van het primair en secundair onderwijs en de ROC's'. Tof Thissen verzorgde onze inbreng.

7. De **wet vorderen gegevens** werd op 5 juli door Diana de Wolff onder vuur genomen. Deze wet geeft politie en justitie de bevoegdheid bij bedrijven allerlei gegevens te vorderen over mogelijke verdachten van een misdrijf. De houder van deze gegevens kan alleen achteraf bezwaar maken tegen zo'n vordering, maar mag zelf niet meer afwegen of de verdenking belangrijk en concreet genoeg is om de politie in gegevensbestanden te laten snuffelen en hun natuurlijke informatiehonger te bevredigen. Om de politie meer bevoegdheden te geven om in de privacy van burgers te treden moet een dringende noodzaak bestaan. Volgens de fractie is de noodzaak van het wetsvoorstel onvoldoende aangetoond. Op dit moment kunnen bedrijven zelfstandig de afweging maken of bepaalde gegevens aan de opsporing worden verstrekt. Dat kan zo blijven, vindt de fractie.

8. De spiedende camera's zijn bijna niet meer weg te denken uit het straatbeeld. Tot nu toe was de democratische controle slecht geregeld. Bij de behandeling van het wetsvoorstel op 28 juni, dat regels stelt voor **cameratoezicht** door gemeenten, nam de Eerste Kamer het wetsvoorstel aan om de gemeenteraad voortaan te laten bepalen hoe en wat. GroenLinks stemde voor, maar Leo Platvoet sprak tegelijkertijd de hoop uit dat gemeenten er terughoudend gebruik van zouden maken en zich zullen richten op andere vormen van preventie.

9. Jos van der Lans deed zijn uiterste best om op de laatste dag voor het reces nog een aardig **mediadebat** op de planken te zetten, maar dat werd stelselmatig ontweken door de coalitiepartijen CDA, VVD en D66, die niet voor hun beurt wilden spreken. Dus bleef er alleen het wetje over dat de omroepvoorzitters uit de Raad van Toezicht knikkert. Tja, daar is de fractie niet op tegen. Dus heeft zij Medy van der Laan op dit punt gesteund, maar haar tegelijkertijd duidelijk gemaakt dat de staatssecretaris met haar recente plannen de verkeerde kant uit regeert: de kant van het verleden.

10. In september kwam de Eerste Kamer weer eens toe aan een van haar sterke punten: **gemeentelijke herindelingen**. Deze keer waren de gemeenten Voorhout, Sassenheim en Warmond aan de beurt om samengevoegd te worden tot de nieuwe gemeente Teylingen. Leo Platvoet hield het wetsvoorstel kritisch tegen het licht. De GroenLinks-fractie stemde voor, evenals PvdA en VVD, waarmee het wetsvoorstel voldoende steun had.

11. De **dualisering van het gemeentebestuur** (en het provinciebestuur) kent een pittig wetstraject. Eind september werd de derde etappe behandeld: de overdracht van een groot aantal bestuursbevoegdheden van de gemeenteraad naar het college van B&W. Leo Platvoet betoogde dat dualisering als doel moet hebben om de positie van de gemeenteraad te versterken, en dat hij dat niet kan rijmen met overdracht van

bevoegdheden van raad naar college. Vandaar dat de fractie tegen stemde.

12. Dinsdag 24 september ondernam GroenLinks-senator Jos van der Lans een laatste poging om de senaat ervan te overtuigen dat de **invoering van het nieuwe zorgstelsel** een ongewis en onverantwoord politiek avontuur is. Je kunt geen pleisters meer plakken op alle onvolkomenheden, onzekerheden en tekortkomingen die er drie maanden voor de invoering nog volop zijn, zo sprak hij tegen Hannie van Leeuwen, de CDA-senator die in een toespraak van drie kwartier weinig overleed liet van het werk van minister Hoogervorst, maar zich uiteindelijk zo mak als een lammetje toonde. En daarmee was het nieuwe zorgstelsel een feit.

13. De Eerste Kamer boog zich op 18 oktober 2005 over de **Wet Toelating Zorginstellingen (WTZi)**, een van de wetten (bij elkaar is het een pakket van zo'n tien wetten) die het Nieuwe Zorgstelsel mogelijk moet maken. In feite regelen al die wetten dat de overheid zich terugtrekt uit de gezondheidszorg en de verantwoordelijkheid voor beslissingen naar de spelers in de gezondheidszorg zelf toebrengt. Dat zijn dan niet de artsen, en ook niet echt de cliënten/patiënten, maar de grote institutionele jongens: de verzekeraars en zorgaanbieders. De WTZi gaat over vragen of een zorgaanbieder winst mag uitkeren aan derden (aandeelhouders bijvoorbeeld) of over de spreiding van voorzieningen over het land (de kleine streekziekenhuizen bijvoorbeeld) of over hoe de kapitaalslasten in de tarieven worden versleuteld. Dat maakt deze wet tot een belangrijke wet, ware het niet dat het in feite een proceswet is, een raamwet die door allerlei afzonderlijke besluiten later ingevuld gaat worden. Dat is kenmerkend voor de besluitvorming over het nieuwe zorgstelsel. Het echte besluit valt later, waardoor het principiële debat listig wordt ontlopen, aldus Jos van der Lans tijdens het debat.

14. De plenaire afronding op 1 november van de WIA (**wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen**), de opvolger van de WAO, eindigde voorspelbaar: de linkse oppositie is tegen deze ingewikkelde wet, die forse bezuinigingen op de uitkeringen verkoopt als activering, maar een kamermeerderheid van coalitiefracties zal minister De Geus wel steunen. Diana de Wolff hekelde het feit dat de laagste arbeidsongeschiktheidsklassen uit de wettelijke bescherming worden gedefinieerd, dat de vervolguitering voor langdurig arbeidsongeschikten niet meer zal zijn dan een habbekrats en dat de inzet van reïntegratie-instrumenten voor arbeidsgehandicapten zal worden bemoeilijkt. Moeilijk bemiddelbare groepen, zoals bijstandsgerechtigden met een handicap hebben in deze wet meer dan ooit het nakijken. En dat terwijl het ene na het andere onderzoek verschijnt over discriminatie van werkzoekenden met een handicap!

15. Op 15 november debatteerde de Eerste Kamer over de **Wet Gemeenschappelijke Regelingen**. Leo Platvoet bekritiseerde het democratische gat van dit verlengd lokaal bestuur. De fractie stemde dan ook tegen.

16. Op 22 november vonden weer de jaarlijkse **Algemene Politieke Beschouwingen** plaats. Fractievoorzitter Diana de Wolff legde vinger op een aantal zere plekken van dit kabinet: het ontbreken van een goed arbeidsmarkt- en integratiebeleid, de onwil om te komen tot eerlijker inkomensverhoudingen en het gebrek aan investeringen in duurzaamheid, kennis, participatie en cultuur.

17. 'Ik heb tot nu toe de indruk dat de regering de kop-in-het-zandpolitiek voert, wat toch al een geliefde overlevingsstrategie is. Er wordt te veel op de oude voet doorgegaan, de draad van vóór het referendum wordt weer opgepakt.' Aldus Leo Platvoet op 6 december 2005 tijdens het jaarlijkse debat in de senaat over de **'staat van de Europese Unie'**. Meer democratie, minder bedilzucht, meer politisering én prioriteit voor duurzaamheid en mondiale solidariteit: dáár moet het in Europa over gaan!

18. Tijdens de **Algemene Financiële Beschouwingen** en de behandeling van het **Belastingplan 2006** op 12 december ontlokte Tof Thissen staatssecretaris Joop Wijn de toezegging om te onderzoeken hoe de opsporing van faillissementsfraude kan worden verbeterd. Het programma Zembla maakte bekend dat deze fraude jaarlijks 600 miljoen tot 1 miljard EUR kost terwijl er 55 opsporingsambtenaren zijn. De fraude sociale zekerheid bedraagt ca 160 miljoen en daar houden 1145 opsporingsambtenaren zich mee bezig.

19. Op 21 december besloot de Kamer tot afschaffing van het gebruikersdeel van de **Onroerend Zaak Belasting**, zeer tegen de zin in van GroenLinks. Het gemeentelijke belastinggebied – en daarmee de toch al onder vuur liggende gemeentelijke autonomie- kreeg daardoor een forse knauw. Er werd weliswaar bijna kamerbreed een motie aangenomen die het kabinet opdraagt voorstellen te ontwikkelen voor het repareren van de verloren gegane belastingcapaciteit, maar 'gooi geen oude schoenen weg, voor je nieuwe hebt' zo hield Leo Platvoet D66, CDA en ook PvdA voor.

20. Een ander omstreden wetsvoorstel was de zogenaamde **Rotterdamwet**, die grote steden drie nieuwe instrumenten biedt om problemen in achterstandswijken aan te pakken. 'Deze wet lost niets op', aldus Leo Platvoet in het debat van 21 december. Eén instrument betitelde GroenLinks als discriminatie, nl. de mogelijkheid om in bepaalde wijken mensen zonder werk geen huisvestingsvergunning te geven. 'Het is een ongerijmde redenering om kansarmen te discrimineren met het argument dat andere

kansarmen daar beter van worden. Kansarmen worden kansrijk door sociaal beleid, goed onderwijs, inkomensnivellering enz., maar niet door uitgespeeld te worden tegen andere kansarmen.'

21. Op 21 december werd ook de **Wet inburgering in het buitenland behandeld**.

"Ik neem aan dat in de basiscursus 'Kennis van de Nederlandse samenleving', die onderdeel is van de Wet inburgering in het buitenland, ook zal staan dat men over belangrijke wetsvoorstellen 's avonds heel laat in de Eerste Kamer debatteert, dat de minister de Kamer zo mogelijk na het middernachtelijk uur antwoord geeft en dat dat de reden is waarom men ergens in de bergen van Kazachstan moet bestuderen hoe de Nederlandse samenleving in elkaar zit", aldus Tof Thissen tijdens de behandeling van de Wet inburgering in het buitenland.

B. BUITEN HET BINNENHOF

1. Leo Platvoet zit voor GroenLinks in de **Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa**. De voltallige Assemblée komt vier keer per jaar gedurende een week in Straatsburg bijeen. Dan wordt er gediscussieerd over rapporten die door Assembleeleden zijn opgesteld en die aanbevelingen bevatten aan de lidstaten. Hij heeft over een groot aantal uiteenlopende zaken het woord gevoerd: van de vogelgriep tot de positie van vrouwen in religies en van duistere praktijken in Libië tot het asielbeleid van Minister Verdonk.

Zelf heeft hij deze periode ook een tweetal –inmiddels aanvaarde- rapporten geschreven. Eén over de bescherming van Europese rivierdelta's, waarvoor hij o.a. de Donaudelta in Roemenië en Oekraïne bezocht.

Het andere rapport ging over de parlementsverkiezingen in Azerbeidzjan in november. Leo Platvoet was het hoofd van de waarnemersdelegatie van de Raad van Europa bij deze verkiezingen en bezocht sindsdien enkele malen Azerbeidzjan. Omdat deze verkiezingen niet voldeden aan de internationale afspraken, is er sprake van een permanente dialoog tussen de Raad van Europa en Azerbeidzjan over het verbeteren van de democratische structuren én de daarbij behorende cultuur.

Een aantal (Zuidoosteuropese) lidstaten van de Raad van Europa wordt nog kritisch gevolgd door de zogenaamde Monitoringcommissie, omdat zij nog niet voldoen aan alle criteria. Eén van die landen is Albanië en Leo Platvoet is rapporteur van Albanië voor de Monitoringcommissie. En dus bezocht hij als waarnemer de parlementsverkiezingen in juni. In het diepe zuiden van deze voor velen onbekende bergstaat observeerde hij de duimen-procedure, hoog oplopende ruzies en zwarte schapen.

Informatie over deze –en andere- activiteiten over zijn werk in de Raad van Europa zijn te vinden op zijn website: http://www.leoplatvoet.nl/raad_van_europa.htm

2. De groep van 8 linkse parlementariërs (waartoe ook Jos van der Lans en Leo Platvoet behoren) die onder het motto **Een Ander Nederland** pleiten voor een progressief alternatief, heeft de ruim 1000 moties geanalyseerd die de linkse partijen onder Balkenende II hebben ingediend. En wat blijkt? In 80% van de gevallen zijn ze het met elkaar eens. De uitspraken die deze moties doen, vormen zo een mooie, eerste bouwsteen voor dat progressieve alternatief.

Zij discussieerden over het linkse alternatief bij verschillende gelegenheden. Zo was Jos van der Lans begin juni op het kaderweekend van de Jonge Socialisten, samen met PvdA-Tweede Kamerlid Adri Duivestein, waaruit bleek dat Een Ander Nederland in de kring van jonge sociaal-democraten op warme belangstelling kan rekenen. Leo Platvoet bezocht het SP-bolwerk Oss om samen met Duivestein en Tiny Kox (SP) het initiatief toe te lichten. Ook de opiniepagina's worden regelmatig met een bijdrage verblijd, die een verdieping van de linkse samenwerking in zich dragen. Zoals de oproep van drie linkse senatoren (waaronder Jos van der Lans) in de Volkskrant om het Zorgstelsel uit te stellen. En de bijdrage van Leo Platvoet, Tiny Kox (SP) en Diederik Samsom (PvdA) na het Nederlandse 'nee' tegen de Europese grondwet, waarin zij de linkse perspectieven op een ander Europa ontvouwen.

Al deze informatie (en nog veel meer) is te vinden op de website www.eenandernederland.nl

3. De discussie over de **gekozen burgemeester** echoot nog steeds na. En de GroenLinks-senatoren laten geen gelegenheid voorbij gaan om hun verhaal te doen. Wie nog eens alle argumenten op een rij wil zien, raadplege de extra editie van de nieuwsbrief op de GroenLinks-website: www.groenlinks.nl/1ekamer/nieuwsbrief.

4. In Den Haag wordt veel **informatie** geproduceerd, maar wat krijgen politici daarvan te zien? Moet de politiek niet zelf het heft in handen nemen en bepalen wat relevant is en wat niet? Leo Platvoet schreef daarover in de Staatscourant een opiniestuk. Dat stuk is uiteraard openbaar. Zie: http://www.leoplatvoet.nl/politiek_&_informatie.htm

5. In Amsterdam kreeg Jos van der Lans het aan de stok met de voorzitter van het stadsdeel Centrum, AnneLize van der Stoel. Zij was ook voorzitter van de Raad van Toezicht van de grootste welzijnsorganisatie van het land, **Alcides**, die in april vorig jaar failliet is gegaan. In een open brief in Het

Parool eiste Van der Lans tekst en uitleg van Van der Stoel. Zie: <http://www.josvdlans.nl> Op zijn site treft u een compleet dossier aan over Alcides. En in zijn weblog kunt u alle ontwikkelingen op de voet volgen.

6. Van 3 tot en met 13 oktober bezocht Jos van der Lans namens de Eerste Kamer de zestigste vergadering van de **Verenigde Naties**, de wereldorganisatie van de hoop, zoals hij het in zijn weblog omschreef.

7. Op 7 november presenteerde Jos van der Lans in de Eerste Kamer zijn boek **Koning Burger-Nederland als zelfbedieningszaak** (uitgeverij Augustus). Hij overhandigde het eerste exemplaar aan staatssecretaris Mark Rutte, waarna er onder leiding van Peter van Lieshout (WRR) een debat plaats vond over mondige en/of brutale burgers, politici en de publieke sector. Voor meer informatie zie de website van Jos van der Lans. Ook kunt u er het opinieartikel lezen dat in de week na verschijning van het boek in het *NRC Handelsblad* wordt gepubliceerd.

8. Maandag 5 december hebben PvdA en GroenLinks wethouders het manifest **Verantwoordelijke burgers vragen een aanspreekbare overheid** overhandigd aan PvdA fractievoorzitter Wouter Bos en GroenLinks fractievoorzitter Femke Halsema. Meer informatie is te vinden op www.groenlinks.nl/2ekamer/nieuws/Nieuwsbericht.2005-12-02.3904. Dit manifest is op initiatief van de beide partijvoorzitters (Ruud Koole en Herman Meijer) door Jet Bussemaker (Tweede-Kamerlid van de PvdA) en Tof Thissen het afgelopen anderhalf jaar ontwikkeld en begeleid.

9. Zondag 11 december presenteerden Leo Platvoet en Maarten van Poelgeest in het Amsterdamse debatcentrum De Balie hun boek **Amsterdam als emancipatiemachine** (Uitgeverij Thoth). Het eerste exemplaar van dit boek werd aan de burgemeester van Amsterdam, Job Cohen worden aangeboden. Daarna volgde een debat o.l.v. Pieter Hilhorst tussen: Justus Uitermark (onderzoeker Universiteit van Amsterdam), Fenna Ulichki (medewerkster Bureau Parkstad en voorzitter Nederlandse Vereniging van Marokkaanse Vrouwen) en de auteurs. Voor meer informatie over het boek, kortingsbon e.d. zie: http://www.leoplatvoet.nl/amsterdam_als_emancipatiemachine.htm

C. ROYEMENT SAM PORMES

Sam Pormes heeft zijn werkzaamheden voor de fractie met ingang van 28 november jl. opgeschort. Dit is het gevolg van het royement dat het bestuur van GroenLinks op die datum heeft uitgesproken. Aanleiding daarvoor waren de uitkomsten van een onderzoek naar het verleden van Sam Pormes en met name naar de vraag of Sam in de loop der tijd kandidatencommissies voldoende en juist heeft geïnformeerd over kwesties die hebben gespeeld of geruchten daarover. Het onderzoeksrapport beantwoordt die vraag ontkennend. In reactie op het onderzoeksrapport, dat is te vinden via <http://www.groenlinks.nl/partij/Nieuws/Nieuwsbericht.2005-11-21.4907/view>, heeft Sam erkend niet altijd volledige openheid van zaken te hebben gegeven. Sam heeft beroep aangetekend tegen het royementsbesluit. Zijn portefeuilles worden voorlopig overgenomen door Jos van der Lans (Schiphol, LNV) en Leo Platvoet (BZ, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking).

D. EXTRA GROENLINKS-ACTIVITEITEN BINNEN DE EERSTE KAMER

1. Voor nieuwe leden van GroenLinks organiseerde het partijbureau het **jaarlijkse bezoek aan de Eerste Kamer**. Dit jaar vond dat plaats op vrijdag 27 mei van 13u45 – 17u30. Voor liefhebbers was er vooraf een rondleiding over het Binnenhof. 's Middags werd na een rondgang door het Eerste-Kamergebouw gediscussieerd in de eerbiedwaardige vergaderzaal. Na afloop kon bij een drankje en een hapje worden nagepraat.

2. Op 11 november organiseerde de Eerste Kamerfractie in samenwerking met het Wetenschappelijk Bureau Groen Links haar **jaarlijkse conferentie** naar aanleiding van het verschijnen van het boek *Vrijheid als ideaal*, waarin een groot aantal auteurs van linkse huize op zoek gaan naar de betekenis van vrijheid voor linkse politiek. De conferentie werd druk bezocht, voor het eerst in de geschiedenis moest de fractie mensen afwijzen. De discussie op het symposium was interessant, niet in de laatste plaats omdat Femke Halsema en Ineke van Gent die dag ook hun nieuwe sociale nota *Vrijheid eerlijk delen* op dit congres ten doop hielden. Zie voor deze nota: <http://www.groenlinks.nl/2ekamer/nieuws/Nieuwsbericht.2005-11-11.3300> Meer informatie over het boek vindt u op: <http://www.groenlinks.nl/publicaties>. Op de opiniepagina's van verschillende regionale dagbladen heeft Leo Platvoet inmiddels een bijdrage geleverd aan de discussie over deze nota. Zie: www.leoplatvoet.nl/solidariteit_als_ideaal.

Verantwoording Partijbestuur 2005

Ten behoeve van het Congres 11 februari 2006

Nieuw partijbestuur

Vanaf maart 2005 is een nieuw partijbestuur aan de slag gegaan.

Het algemeen bestuur wisselde op het congres vrijwel geheel, met Selcuk Akinci, Arno Bonte, Riza Diktas, Stefan Falke, Henrike Karreman, Geert Ritsema, Niels Spierings en Hans Wijering als nieuwe partijbestuursleden, naast Jan Schaake uit het vorige AB.

In het Dagelijks Bestuur werd Nevin Özütok het nieuwe DB-lid voor voorlichting en campagnes, naast de zittende DB-ers Herman Meijer (partijvoorzitter), Hans van Egdom, Ingrid Visseren- Hamakers, Saskia Borgers en Martijn Dadema.

Prioriteiten 2005

Het nieuwe partijbestuur is in de eerste helft van 2005 verdergegaan met lopende projecten en met de prioriteiten van het vorige partijbestuur: meningsvorming, de partij dichterbij de leden en campagnematig werken.

Halverwege 2005 werd besloten dat met name het idee van het 'meer campagnematig werken' organisatorisch flink uitgebouwd en geconcretiseerd moest worden. Met het oog op de twee belangrijke verkiezingen in 2006 en 2007 (gemeenteraad en Tweede Kamer) en om in het algemeen de zichtbaarheid en slagkracht van GroenLinks te vergroten, was het nodig om een aantal belangrijke veranderingen door te voeren. Je leest hierover meer onder 'Permanent Campagneteam' en 'Reorganisatie'.

Een van de meest zichtbare gevolgen van de nieuwe werkwijze is de nieuwe organisatie van het landelijk bureau. De bestaande bureauafdelingen zijn gehergroepeerd en hebben (deels) een andere focus gekregen. Ook is een nieuwe functie gecreëerd, als spin in het web van het campagnematig werken: de campagnemanager.

Het partijbestuur heeft de reorganisatie in het afgelopen jaar in samenwerking met de directeur mede vormgegeven en begeleid.

Meningsvorming

Het project rond meningsvorming over Europa resulteerde in de campagne voor een 'Ja' bij het nationale referendum over de Europese Grondwet (juni 2005).

Het partijbrede project Immigratie werd afgerond op het congres van maart, met amendering van het congresstuk dat door de stuurgroep was geschreven. De visietekst over migratie is in november 2004 uitgebracht.

Naar aanleiding van een kritische ingezonden brief in het GroenLinks Magazine over de visietekst hebben Harry van den Berg, Laure Michon en Gerrit Pas een artikel geschreven, onder de titel 'GroenLinks en de immigratiediscussie: over de problemen om het hoofd koel te houden'. Deze verscheen in het GroenLinks Magazine nr. 2 (2005). Daarnaast verscheen 'Over Immigratie: feiten achtergronden en dilemma's', van Harry van den Berg, Laure Michon en Gerrit Pas. Deze achtergrondstudie zet feiten op een rij over 10 onderwerpen die te maken hebben met migratie.

Meer informatie over deze discussie en de publicatie is te vinden op

www.groenlinks.nl/partij/immigratie.

Tot slot, ook op het Linkse Lente Festival in september werd uitvoerig gediscussieerd over belangrijke onderwerpen die de partij momenteel aangaan (zoals het debat over generatieconflict en verzorgingsstaat, milieudebat).

Dit als voorproefje voor de uitgebreide meningsvorming in 2006, in voorbereiding op het nieuwe verkiezingsprogramma.

Partij dichterbij de leden

Wat betreft de tweede prioriteit van het partijbestuur - partij dichterbij de leden - is op het congres van 19 maart het officiële startsein gegeven voor de ledenpagina: een persoonlijke pagina waarmee ieder lid nieuws van de partij kan ontvangen, zijn/haar mening kan geven over actuele kwesties die in de partij spelen, en zijn eigen gegevens kan bijhouden. De ledenpagina is inmiddels door zo'n 4000 leden in gebruik genomen.

Ter gelegenheid van de start van de pagina zijn de leden bevraagd over de toekomst van de partijorganisatie en zijn een aantal van hen door partijvoorzitter Herman Meijer uitgenodigd om met hem te lunchen en hun ideeën nader door te spreken. Dit leidde tot een aantal heel leuke en vruchtbare besprekingen die in de toekomst vaker zullen plaatsvinden.

2005 is tevens het jaar van de nieuwe werkwijze van werkgroepen, met als doel om het werk van de werkgroepen beter te laten aansluiten op de partij (landelijk en lokaal), wat voor beiden

voordelig is. 2005 was een proefjaar voor de nieuwe werkwijze, in 2006 wordt geëvalueerd. Begin 2005 hebben alle werkgroepen voor het eerst conform de nieuwe werkwijze een werkplan en begroting ingediend. Deze is beoordeeld en (wel of niet) door het partijbestuur gehonoreerd, op basis van eisen van redelijkheid en haalbaarheid. Bovendien zijn een groot aantal werkgroepen gevraagd om initiatief te nemen op het Linkse Lente Festival. Dit leidde tot veel discussie en goed contact. De werkgroepen zullen een actieve rol spelen bij de totstandkoming van het verkiezingsprogramma, eind 2005 is hiermee al een start gemaakt.

Permanente Campagne

Het 'campagnematig werken' - wat in 2004 nog niet duidelijk handen en voeten had - kreeg in 2005 toenemend prioriteit.

De nieuwe manier van werken heeft gevolgen voor de hele organisatie: het is de bedoeling om als GroenLinks met een eenduidiger profiel naar buiten te treden en de zichtbaarheid van de partij te vergroten. Dit natuurlijk met het oog op de komende belangrijke verkiezingen voor gemeenteraad en Tweede Kamer (en provinciale Staten), maar ook om in het algemeen de slagkracht van GroenLinks te vergroten en potentiële kiezers naar de partij toe te halen.

Met dit doel voor ogen is het werk van zowel het Strategisch Beraad (onderling strategisch overleg van fracties en partijbestuur) als het Permanent Campagneteam (uitvoerend team voor campagnematig werken, aangestuurd door het strategisch beraad) geïntensiveerd, zodat er betere afstemming tussen de gremia is en de campagnes effectiever worden aangestuurd.

Om meer inzicht te krijgen in de wijze waarop GroenLinks naar buiten treedt, hebben we advies gekregen van een communicatieadviseur en is door bureau MotivAction onderzoek naar potentiële kiezers gedaan.

Op basis hiervan zijn keuzes gemaakt voor de organisatieverandering en voor de koers van de eerstvolgende campagnes & activiteiten. Dat was in het voorjaar al direct de campagne voor de Europese Grondwet en vanaf de zomer het Linkse Lente-festival plus de voorbereidingen voor de gemeenteraadscampagne van 2006.

Linkse-Lente-Festival

In het kader van meer zichtbaarheid en meer effectiviteit is besloten om veel 'losse' activiteiten door de loop van het jaar (bijeenkomsten van PartijOntwikkeling en afdelingen Buitenland etc.) te bundelen in een evenement: het 'Linkse-Lente-Festival'. Hoewel het festival in het najaar plaatsvond, dankt het zijn naam aan de lancering van het thema 'Linkse Lente', het alternatief voor het neoconservatieve klimaat, oftewel het pleidooi voor de linkse lente na de rechtse winter. Op het festival werd de website www.linkselente.nl gelanceerd.

Het festival bood de gelegenheid om GroenLinks extern duidelijk en zichtbaar te profileren, als een van de hoogste prioriteiten van het partijbestuur van dit jaar. Dit werd gecombineerd met een reeks van activiteiten van zowel praktische (training en scholing) als inhoudelijke aard (discussie), met ruimte voor ontmoeting tussen GroenLinkers van alle rangen en standen, van lokaal tot landelijk, van Tweede-Kamerlid tot potentiële kiezer, en met aandacht voor campagneactiviteiten en presentaties van b.v. werkgroepen.

Het festival - op 9, 10 en 11 september in Nijmegen - bleek een groot succes. Het geplande bezoekersaantal werd ruim gehaald, er kwamen veel leden en geïnteresseerden en de stemming was volgens de bezoekers vooral vrolijk en inspirerend. Dit initiatief zal zeker in de komende jaren navolging vinden.

Gemeenteraadsverkiezingen 2006

In 2005 zijn de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2006 van start gegaan, volgens de nieuwe werkwijze voorbereid door het Permanent Campagneteam.

Natuurlijk wordt in de lokale afdelingen een groot deel van het werk gedaan: zij startten al in de eerste helft van 2005 met de opstelling van hun verkiezingslijsten en programma's, met ondersteuning vanuit het landelijk bureau.

Bij de opstelling van de kandidatenlijsten maakten een aantal afdelingen gebruik van de ideeën uit de (landelijke) nieuwe verkiezingsprocedure, dit leverde een aantal frisse nieuwe procedures op.

Vanaf het voorjaar gingen de voorbereidingen voor de verkiezingscampagnes van start: in intensief overleg met lokale afdelingen werd een campagnestrategie vastgesteld. Deze was o.a. gebaseerd op het MotivAction-onderzoek (over potentiële kiezers) en de ervaringen in vorige campagnes.

Er is gekozen om een vijftal 'strijdpunten' te benoemen, waar afdelingen naar eigen keuze naast hun eigen lokale thema's campagne voor kunnen voeren omdat blijkt dat deze potentiële

GroenLinks-kiezers bijzonder aanspreken (zoals 'niemand op straat', 'schone lucht', 'tegen repressief beleid').

Een nieuw onderdeel van de campagne strategie is ook dat afdelingen worden gestimuleerd om de kiezer zoveel mogelijk direct, b.v. via een huis-aan-huiskrant, te benaderen. Het is gebleken dat afdelingen die dit doen, meer succes boeken in hun campagne. 130 Afdelingen hebben in samenwerking met het landelijk bureau een eigen editie van de verkiezingskrant gemaakt, die bestaat uit een landelijk en een lokaal gedeelte, in een gelijksoortige opmaak. Begin februari worden deze 130 edities verspreid in deze gemeentes.

Voor de gemeenteraadsverkiezingen is een nieuw logo ontworpen, dat - in de lijn van het nieuwe campagnematig werken - voor de komende jaren het logo zal blijven. Dit om GroenLinks in de komende jaren herkenbaarder en zichtbaar te laten zijn.

In totaal doen dit keer 240 afdelingen mee aan de gemeenteraadsverkiezingen (200 afdelingen met een GroenLinks-lijst, 20 samenwerkingslijsten en 20 lijsten onder de naam van een progressieve partij waarin GroenLinks-leden deelnemen). GroenLinks doet bovendien mee aan de verkiezingen in 14 deelraden in A'dam en 10 deelraden in Rotterdam.

In totaal doen 12 nieuwe afdelingen mee, vier afdelingen hebben besloten deze keer niet deel te nemen.

Tweede Kamerverkiezingen 2007

Ook de voorbereidingen voor de Tweede-Kamerverkiezingen in mei 2007 zijn al halverwege 2005 van start gegaan, met de instelling van een programcommissie en een kandidatencommissie.

De programcommissie bestaat uit Kees Vendrik (voorzitter), Martijn Dadema, Tineke Strik, Jolande Sap, Shervin Nekuee, Olof van de Gaag en Bart Snels/Noortje Thijssen (secretaris). Het plan is om een open traject te volgen met veel debat en input van de leden en van niet-leden.

Hou de website in de gaten, in de loop van februari verschijnt hier meer info.

In het najaar is de kandidatencommissie Tweede Kamer gekozen: de partijraad benoemde negen leden op grond van een groslijst van ruim 20 mensen en een profiel voor de commissie.

Voorzitter is Kitty Roozmond, andere leden zijn: Arie van de Brand, Hans van Egdom, Saskia Daru, Marco Wilke, Anton Barske, Febe Deug, Floor van Egdom en Patrick Bronger.

Bij de samenstelling van de commissie is rekening gehouden met de wens dat het team zeer divers qua samenstelling is en alle kwaliteiten in zich heeft om met gewicht, kennis van zaken en frisheid de selectie van nieuwe Kamerleden te kunnen begeleiden. Er is spreiding over regio's, leeftijden en seksen. Ook zijn in de commissie voldoende insiders voor gedegen inzicht en kennis in de partij vertegenwoordigd, als ook voldoende 'buitenwereld' om blikvernauwing te voorkomen. Alle commissieleden hebben bovendien (ruime) ervaring met werving en selectie.

De commissie zal werken met een nieuwe verkiezingsprocedure.

Naast de kandidatencommissie wordt ook een extra 'scouter' aangesteld: een medewerker die in samenwerking met de commissie het zoekproces naar nieuwe mensen zal intensiveren en met name 'buiten de gebaande paden' naar talent voor GroenLinks zal zoeken.

Reorganisatie

Het partijbestuur wil graag het publieke karakter van de partij versterken. Dit betekent twee dingen: een levendige relatie met de kiezers en een levendige relatie met de maatschappelijke omgeving. Uit het eerste komt voort de nadruk op permanent campagnevoeren. Het tweede betekent een werkwijze waarin zoveel mogelijk publiekscontacten worden gezocht en de partij in al haar geledingen met belanghebbenden, geïnteresseerden, groepen en organisaties, in gesprek gaat. Hierin realiseren we onze maatschappelijke strategie, die moet leiden tot nuttige bondgenootschappen en netwerken. Van afdelingen en fracties mag worden verwacht dat ze daarin actief opereren. Van de leden van de partij mag je verwachten dat ze als goede ambassadeurs optreden; van het partijbureau dat het de leden daarin faciliteert, met training en scholing en passende organisatievormen.

De nieuwe werkwijze heeft allereerst gevolgen voor de organisatie van het landelijk bureau gehad. Voor het bureau is een nieuwe missie geformuleerd:

'Het werven en voor langere tijd binden van (potentiële) kiezers aan de politieke partij GroenLinks. Daarnaast het ontwikkelen en voeden van de Vereniging GroenLinks onder meer door het stimuleren van netwerken met gekozen bestuurders en (actieve) leden.'

De nieuwe missie betekent voor het gehele bureau een andere insteek. Debatten en publicaties zijn er niet alleen voor de eigen achterban, maar hebben duidelijk als doel GroenLinks te profileren naar potentiële kiezers. Dat betekent dat we niet alleen naar leden moeten kijken maar grotere groepen kiezers moeten informeren over wat we doen. Dat betekent dat er permanent campagnes worden bedacht en uitgevoerd, en er dus een uitvoeringsapparaat klaar moeten staan om die klus

te klaren.

Belangrijkste feitelijke verandering op het bureau is dat vier van de bestaande afdelingen tot twee worden samengevoegd (de drie stafafdelingen blijven in opzet gelijk): de bestaande afdelingen Buitenland, PartijOntwikkeling, Voorlichting & Campagnes en Wetenschappelijk Bureau worden ondergebracht in twee nieuwe afdelingen: een inhoudelijke afdeling (met Wetenschappelijk Bureau, Buitenlandwerk en het kenniscentrum lokaal) en een campagneafdeling (met Voorlichting & Campagnes, en Lokale Campagne). Dit brengt ook een nieuw MT met zich mee.

De reorganisatie is in 2005 voorbereid en gaat vanaf januari 2006 feitelijk van start, met een nieuw werkplan en samenwerking binnen de nieuwe teams. Tot maart 2006 hebben de afdelingen de tijd om in deze nieuwe vorm te groeien, in april (na de gemeenteraadsverkiezingen) wordt de reorganisatie met de fysieke verhuizing afgesloten.

Voor de functie van hoofd van de campagneafdeling is een nieuwe medewerker aangetrokken in de persoon van Jaap de Bruijn die een spilfunctie in het campagnematig werken zal vervullen: als campagnemanager. De campagnemanager zal in nauwe samenwerking met de politiek coördinator van de fractie verantwoordelijk zijn voor de aansturing van de Permanente Campagne. Hij heeft uiteraard ook zitting in het Permanent Campagneteam en in het strategisch beraad.

Binnen de reorganisatie blijft de huidige opzet van de *stafafdelingen* - naast de nieuwe afdelingen Inhoud en Campagnes - gelijk, te weten: afdeling Financiën en PZ, afdeling Administratie en Organisatie, en de afdeling Bestuursondersteuning. Wel worden aan de bestuursondersteuning een aantal taken van de voormalige afdelingen PartijOntwikkeling en Buitenland toegevoegd (zoals conflictbemiddeling, scouting en diversiteit, het secretariaat van de internationaal secretaris, de secretaris Europa en de Europese Groene Partij).

De reorganisatie heeft met name consequenties voor de afdeling PartijOntwikkeling. Het werk van deze afdeling blijft bestaan maar het wordt ondergebracht bij de nieuwe afdelingen en krijgt deels een ander accent, als gevolg van de nieuwe werkwijze. In de loop van 2006 zal meer concreet worden hoe dit eruit zal gaan zien.

Financiën en PZ

Een andere belangrijke prioriteit in 2005 vormde de reorganisatie van het proces van Financiën en PZ op het landelijk bureau, met het doel dit passend te maken aan de omvang van de gegroeide organisatie. In 2005 heeft de uiteindelijke uitbreiding van formatie plaatsgevonden, is het nieuwe boekhoudsysteem geïmplementeerd en heeft er een uitgebreide accountantscontrole plaatsgevonden. Er zijn een groot aantal verbeteringen doorgevoerd. In het jaar 2006 hopen we de reorganisatie van de financiën af te ronden. Tevens is de formatie van de afdeling financiën op sterkte gebracht.

Mede naar aanleiding van de controle van de accountant hebben we als partijbestuur geconstateerd dat de aparte werkgeversstichting Stichting Bureau GroenLinks (SBGL) vooral functioneerde als een belangrijk adviesorgaan voor personele aangelegenheden. Gelet op het feit dat het partijbestuur over het personeelsbudget besliste lagen belangrijke bevoegdheden feitelijk elders. In goed overleg met het SBGL hebben we besloten om in het jaar 2006 het SBGL op te heffen en om te vormen tot een adviesorgaan voor het bestuurslid dat personeelszaken in zijn of haar portefeuille heeft.

Het SBGL loopt daarmee vooruit op de omvorming van een partijbestuur met clusters.

Dit "personeel- en organisatiecluster" krijgt de taak ook richting het partijbestuur de belangen van het personeel in de gaten te houden. Daarvoor zullen aparte afspraken gemaakt worden (b.v. adviesrecht en een vertegenwoordiger namens het personeel in het cluster).

De inning van afdrachten heeft het afgelopen jaar veel aandacht gekregen. De financiële administratie heeft in nauw overleg de administratie en inning beter op de rails gekregen met als gevolg een sterk stijgende opbrengst in vergelijking met de jaren vóór 2004.

Het aanschrijven van de niet betalende, het in beeld krijgen van de vrijstellingen en het bellen van de "grote wanbetalers" zonder vrijstelling waren de belangrijke acties.

Het is nu zaak om onze ervaringen van deze inspanningen ook gevolgen te laten hebben voor de regeling als zodanig.

In de partijraad van september zijn een aantal aanpassingen van de regelgeving besproken.

In de partijraad is uitgebreid gesproken over de donateursactie. Daar is uitgelegd dat bij deze vorm van werving niet alleen het financieel belang een rol speelt, maar dat vooral ook aandacht is voor binding van kiezers aan de partij.

Tevens spitste de discussie zich vooral toe op de criteria en uitgangspunten bij het bellen van mogelijke donateurs. Het partijbestuur heeft toegezegd dat op dit specifieke punt een andere evaluatie zal komen in 2006.

PartijOntwikkeling

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen ondersteunde de afdeling PartijOntwikkeling lokale afdelingen bij de voorbereidingen. Zo is voor het eerst een 'ROMP-programma' aan de afdelingen aangeboden: een tekst met inhoudelijke stellingnames over actuele onderwerpen, waar afdelingen naar believen uit mogen putten voor inspiratie of overname in hun eigen verkiezingsprogramma.

Ook zijn dit jaar opnieuw trainingen aangeboden om het werk van afdelingen en fracties te versterken (training afdelingsbestuurders, teambuilding, argumenteren voor raadsleden, kandidatencommissies). Bovendien is een begin gemaakt met de ontwikkeling van regio-besturen, om het werk van de afdelingen in die regio te versterken, en zijn er initiatieven opgestart in plaatsen waar nog niet aan het lokaal bestuur wordt deelgenomen. Mede hierdoor doen er in totaal 12 nieuwe initiatieven/afdelingen aan de gemeenteraadsverkiezingen in 2006 mee.

In de aanloop naar de verkiezingen ontstaan regelmatig conflicten, hierin is vanuit de afdeling PartijOntwikkeling bemiddeld.

Tot slot, op het Linkse Lente Festival zijn veel workshops op het gebied van lokale politiek georganiseerd, dit was een groot succes.

Europa

In 2005 waren een aantal belangrijke ontwikkelingen op Europees gebied: niet alleen was er het nationale referendum over de Europese Grondwet, maar ook speelt GroenLinks een toenemend belangrijke rol binnen de Europese Groene Partij.

Referendum Europese Grondwet en discussie toekomst EU

Belangrijkste Europese onderwerp in 2005 was uiteraard het referendum over de Europese Grondwet. Het voorjaar stond in het teken van (de voorbereiding van) deze campagne. De campagne is geëvalueerd in het partijbestuur, strategisch beraad en de partijraad. De evaluatie was opbouwend kritisch. Een referendum-campagne is een ander soort campagne dan een verkiezingscampagne. GroenLinks was, samen met het kabinet, onderdeel van het ja-kamp. GroenLinkers bleken voor de referendumcampagne moeilijker te activeren dan voor een verkiezingscampagne. Dit kwam mede doordat een gedeelte het niet eens was met het partijstandpunt, hoewel dit door middel van een democratisch proces tot stand was gekomen en veel energie is gestoken in het informeren en betrekken van de leden. Het betrekken van leden en kiezers behoeft bij een volgend referendum dan ook mee aandacht; een ledenreferendum behoort tot de mogelijkheden.

Bovendien was de grondwetcampagne de eerste campagne die werd voorbereid en uitgevoerd in de nieuwe samenwerkingsvorm voor campagnevoeren, met het permanent campagneteam en het strategisch beraad. De campagne heeft dan ook geleden onder de kinderziektes van deze nieuwe vorm. Een krappe meerderheid van de GroenLinks achterban heeft op 1 juni voor de Grondwet gestemd. Landelijk gezien stemde een meerderheid van de bevolking tegen de Grondwet.

Naar aanleiding van de uitkomst van het referendum heeft op het Linkse Lente Festival een discussie plaatsgevonden over de toekomst van de Europese Unie. Ook de Europa-werkgroep heeft de eerste van een reeks lokale discussiebijeenkomsten over hetzelfde onderwerp georganiseerd. De discussie over de toekomst van de EU zal in 2006 worden gecontinueerd en zal formeel haar beslag krijgen in het verkiezingsprogramma voor de Tweede-Kamer-verkiezingen.

Europese Groene Partij (EGP)

GroenLinks heeft in 2005 haar betrokkenheid en inbreng bij de EGP verder geprofessionaliseerd. Het GroenLinks congres heeft besloten de GroenLinks-delegatie naar de EGP voortaan te laten verkiezen (behalve de Europa-secretaris van het partijbestuur die vanuit deze functie automatisch delegatielid is). De partijraad heeft Bas Eickhout verkozen als delegatielid naar de EGP-raad en het congres; Jolanda Terpstra en Wilbert Willems zijn verkozen als delegatieleden voor het EGP-congres. Zij zijn verkozen voor de zittingsduur van het partijbestuur.

Ongeveer 1000 GroenLinkers zijn steunlid van de EGP. In 2005 heeft GroenLinks voor hen een digitale nieuwsbrief opgezet.

Het partijopbouwwerk in Oost-Europa is geconcentreerd in drie landen: Turkije, Hongarije en Kroatië.

Internationaal

Ook op het gebied van het overige internationale werk is in 2005 een belangrijke slag geslagen, door meer samenwerking en een eenduidiger profiel naar buiten als 'GroenLinks Internationaal'. De website is aangepast en alles wat zich binnen GroenLinks bezighoudt met internationale zaken is hier bijeen

gebracht, zoals de afdeling Buitenland, de werkgroepen, de Stichting Duurzame Solidariteit, fracties en natuurlijk de Europa- en Internationaal Secretaris van het bestuur.

In 2005 is GroenLinks actief doorgegaan met het Midden-Oosten. Niet de visie van Bush, maar die van GroenLinks heeft de toekomst.

In december 2005 hebben we uitgebreid aandacht besteed aan de situatie in Marokko. Het inhoudelijke debat over internationale samenwerking is ook gewoon door blijven gaan. Een succesvolle Earth Day over klimaatverandering opende voor veel aanwezigen de ogen. Vier denkgroepjes hebben in de eerste helft van 2005 nagedacht over centrale onderwerpen die werden besproken op de VN-top in september: internationaal terrorisme, falende staten, responsibility to protect en de Millenniumontwikkelingsdoelstellingen. Het waren ambitieuze groepjes waarvan de uitkomsten werden besproken tijdens het Linkse Lente Festival met veel goede ideeën voor het nieuwe verkiezingsprogramma.

EN VERDER

Nieuwe verkiezingsprocedure

Het Congres van maart 2005 koos de lijnen voor een nieuwe (interne) verkiezingsprocedure, conform de uitgebreide voorstellen die de Commissie Borghouts hiervoor had gedaan.

Na het congres – waar de koers werd uitgezet – zijn de voorstellen in meerdere fases in overleg met de partijraad uitgewerkt. Dit resulteerde in een concreet pakket reglementswijzigingen, dat aan de partijraad van eind september ter definitieve besluitvorming werd voorgelegd.

Belangrijke veranderingen zijn dat de partijraad meer inbreng heeft bij de installatie van de kandidatencommissies, dat er (voor de Tweede Kamer en Europees Parlement) een lijsttrekkerreferendum komt en dat kandidatencommissies een kandidaat voortaan niet meer per plaats voordragen maar alleen uitspraak doen over diens geschiktheid voor een bepaald 'blok' op de lijst.

De kandidatencommissie Tweede Kamer zal voor het eerst met de nieuwe procedure aan de slag gaan.

Dankzij de koersbepaling konden lokale afdelingen (die niet aan de landelijke procedure in statuten en reglementen zijn gebonden en dus de formele procedure niet hoefden af te wachten) al in het voorjaar aan de slag met nieuwe ideeën om de kandidatenprocedure vorm te geven. Hier is goed gebruik van gemaakt, een aantal afdelingen lieten hun volksvertegenwoordigers voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2006 op een vernieuwde manier door de leden kiezen.

Onderzoek Eerste-Kamerlid Sam Pormes

Halverwege 2005 heeft het partijbestuur moeten besluiten een onderzoek in te stellen naar een van de Eerste-Kamerleden van GroenLinks, Sam Pormes. Het verschijnen van een boek van Antoine Verbij over de jaren zeventig met daarin verwijzing naar deelname aan een trainingskamp in Zuid-Jemen en publicaties in HP/De Tijd met daarin ondermeer de verwijzing naar een CRI-rapport, alsook enkele gesprekken met betrokkene gaven het partijbestuur reden om een en ander goed te willen onderzoeken. Het onderzoek zou scheiding moeten brengen tussen geruchten en feiten en klaarheid verschaffen over de vraag of de partij door Sam Pormes "naar waarheid en voldoende volledig" over zijn verleden is geïnformeerd.

Op 4 juli heeft het partijbestuur daartoe een onderzoekscommissie ingesteld, bestaande uit Mr. Floris Tas en Mr. Simon Minks (beiden op persoonlijke titel). De centrale onderzoeksvraag aan deze commissie luidde of Sam Pormes de partij in verschillende stadia van zijn politieke loopbaan naar waarheid en volledig geïnformeerd heeft over zijn verleden. De commissie heeft in een aantal sessies met Sam Pormes gesproken, en hem daarnaast op de hoogte gehouden van de resultaten van het onderzoek en hem gevraagd naar zijn visie hierop. Ook is Sam Pormes in augustus en oktober in de gelegenheid gesteld schriftelijk verweer in te brengen bij de onderzoekscommissie.

In november is het definitieve rapport van de onderzoekscommissie naar alle betrokkenen verstuurd. Sam Pormes heeft de gelegenheid gekregen zijn schriftelijke zienswijze aan het partijbestuur te doen toekomen. Het partijbestuur heeft vervolgens het rapport van de commissie besproken inclusief de reactie van Sam Pormes. Het bestuur heeft de eindconclusie van de onderzoekscommissie, dat Sam Pormes in zijn politieke loopbaan ten aanzien van de onderzochte gedragingen niet of onvolledig openheid van zaken heeft gegeven aan GroenLinks, onderschreven en deze conclusie overgenomen. Tevens concludeerde het bestuur dat de handelwijze van betrokkene het partijbelang schade toebrengt.

Op grond van deze conclusie heeft het partijbestuur het vertrouwen in Sam Pormes opgezegd en hem verzocht zijn zetel per direct ter beschikking te stellen. Het partijbestuur heeft daarbij mondeling aan Sam Pormes meegedeeld dat zijn eventuele roeyement een week later, in de partijbestuursvergadering van 28 november, besproken zou worden.

Op 26 november gaf Sam Pormes aan het partijbestuur te kennen dat hij het verzoek van het partijbestuur om zijn zetel ter beschikking te stellen naast zich neerlegde. Hierop heeft het partijbestuur in haar vergadering van 28 november besloten Sam Pormes te roeyen op grond van artikel 11, lid 1 van de statuten: het benadelen van de partij op onredelijke wijze.

Sam Pormes is tegen het besluit van het partijbestuur in beroep gegaan bij de geschillencommissie; bij de opstelling van deze verantwoording was de uitslag hiervan nog niet bekend. Onderzoeksrapport, toelichting bestuursbesluiten en nadere informatie staan op www.groenlinks.nl/nieuwsoverzicht/land.

Tot slot:

- In 2005 is een **instructieboekje over marketing ten behoeve van lokale afdelingen** gemaakt. In het boekje 'GroenLinks als sterk merk' staan praktische tips om met marketing aan de slag te gaan. Het boekje is gestuurd aan alle afdelingen met het verzoek dit te bespreken in de eigen afdeling. Dit is een belangrijke stap in het marketingproces, er volgen er meer. Het boekje kan worden besteld op het landelijk bureau.
- Naar aanleiding van de **Schipholbrand** heeft GroenLinks in november het initiatief tot een oproep genomen om stil te staan bij de slachtoffers van deze brand en hun nabestaanden, in samenwerking met VluchtelingenWerk, Amnesty International en vele andere organisaties, plus PvdA, SP, ChristenUnie, VVD, D66 en CDA. In totaal hebben ruim 70 GroenLinks-afdelingen en 7000 mensen aan de **wakes** deelgenomen. Om 20 uur werd bij de gemeentehuizen twee minuten stilte in acht genomen en werd met actie of toespraken aandacht gevraagd voor het vluchtelingenbeleid in Nederland. De actie kreeg veel aandacht in de landelijke media.
- Het Wetenschappelijk Bureau heeft de **publicatie 'Vrijheid als ideaal'** in 2005 uitgebracht: over het politiek-ideologische debat dat GroenLinks met de conservatieven wil voeren over thema's als emancipatie en integratie. Met bijdragen van mensen van binnen en buiten GroenLinks. Het boek werd een succes en leverde veel discussie en publiciteit op. Het boek is verkrijgbaar in de boekhandel en is inmiddels aan een tweede druk toe.
- GroenLinks heeft in 2005 van de politieke partijen in Nederland de **hoogste ledengroei** gerealiseerd. Het ledenbestand groeide met circa 600 tot 21.283. Dat is een groei van 3.3 %. In 2006 wordt opnieuw ledengroei verwacht, door de verkiezingscampagnes voor gemeenteraad en Tweede Kamer. Het aantal donateurs groeide in 2005 minder dan verwacht (totaal is nu 12000). Wel bleek dat meer donateurs dan aanvankelijk verwacht lid worden van GroenLinks; vanuit het oogpunt van politieke participatie een positieve ontwikkeling.

Utrecht, januari 2006

Verantwoording delegatie Europees Parlement Ten behoeve van het Congres 11 februari 2006

Het belangrijkste onderwerp van het afgelopen jaar was ongetwijfeld de Europese Grondwet. De eurodelegatie heeft in de aanloop naar 1 juni veel energie gestoken in de GroenLinks-campagne voor de Grondwet. Helaas niet met het gewenste resultaat. Wij balen van de uitslag, maar een referendum gaat nu eenmaal niet over ja of ja. Wij leggen ons neer bij de verwerping van de Grondwet in haar huidige vorm.

GroenLinks mag zich echter niet neerleggen bij de status quo. De burgers die tegen de Grondwet stemden hadden sterk uiteenlopende en soms tegenstrijdige motieven, maar één ding is duidelijk: zij stemden niet voor het huidige Europa. Juist de onvrede met de Europese gang van zaken bracht veel kiezers tot een tegenstem. In opiniestukken hebben Kathalijne, Joost en Femke zich gekeerd tegen de wijze waarop de nee-stem door rechts gekaapt wordt teneinde alles bij het oude te houden.

Wij pleiten voor een nieuwe aanloop naar een beter Europees verdrag. We beschouwden de Grondwet als een goed compromis, maar onderkennen dat de partijen in het ja-kamp de burgers er niet van hebben kunnen overtuigen dat de Grondwet kansen schiep om de huidige EU te verbeteren. Een nieuw verdrag moet meer perspectief bieden op een beter Europa. We beseffen dat dit makkelijker gezegd is dan gedaan. Het risico is groot dat een nieuw Europees verdrag een slap aftreksel wordt van de Grondwet, of helemaal niet tot stand komt. Maar aan GroenLinks zal het niet liggen.

In de referendumcampagne ontbrak het de voorstanders van de Grondwet aan een wervende toekomstvisie. De discussie ging teveel over oud zeer (de euro) en nieuwe spelregels in plaats van over wat we in en met de EU tot stand willen brengen. Die vraag zal alsnog een centrale plaats moeten krijgen in het debat over het vervolg op de Grondwet. Politieke partijen mogen niet wegduiken voor de vraag naar het einddoel van de Europese integratie. De eurodelegatie heeft dan ook enthousiast medewerking verleend aan het door de werkgroep Europa van GroenLinks ontwikkelde 'Toekomst Europa Debat' en de bijbehorende reader met toekomstscenari'o's. Dit kant-en-klare, interactieve debatmodel is een echte aanrader voor lokale afdelingen die met Europa aan de slag willen.

Met de Tweede-Kamerfractie leggen we de laatste hand aan een notitie die als input moet dienen voor het verdere debat in de partij over de toekomst van de EU. Die notitie zal, behalve een toekomstvisie, ook concrete voorstellen bevatten om recht te doen aan de motieven van de tegenstemmers in het referendum.

In veel EU-landen denkt men dat de Grondwet ondanks het Franse en Nederlandse nee alsnog ongewijzigd in werking kan treden. Ook een meerderheid van het Europees Parlement koestert die hoopt, zo bleek half januari toen het parlement voorstellen aannam om de huidige 'denkpauze' over de Grondwet meer structuur te geven. Er kan uiteraard geen sprake van zijn dat de Nederlandse regering de Grondwet in haar huidige vorm nog eens voorlegt aan parlement of bevolking. Om die reden hebben wij ons onthouden bij de eindstemming over de (verder overigens verdienstelijke) voorstellen van het EP voor een beter toegespitst toekomstdebat.

De illusie dat Nederland de Grondwet alsnog zou kunnen goedkeuren wordt in de hand gewerkt door het stilzwijgen van de Nederlandse regering over de vraag hoe verder te gaan na afloop van de 'denkpauze'. Dat stilzwijgen roept, begrijpelijkerwijs, steeds meer irritatie op in de landen die de Grondwet wel hebben goedgekeurd. In de congresmotie van het partijbestuur schetst GroenLinks wél een uitweg uit de huidige impasse. Een rechtstreekse verkiezingen van Conventieleden, zoals bepleit, staat garant voor een levendig publiek debat in alle EU-landen. Daar ontbreekt het in Nederland, na de korte opleving tijdens de referendumcampagne, op dit moment weer aan.

Uitbreiding

Veel commentatoren beschouwen de afwijzing van de Europese Grondwet door de Franse en de Nederlandse kiezers als een duidelijk signaal dat er pas op de plaats gemaakt moet worden met verdere uitbreiding van de Europese Unie. Zoals bekend is GroenLinks altijd een groot voorstander van uitbreiding geweest. Omdat uitbreiding in onze ogen het middel bij uitstek is om conflicten te voorkomen en om vrede en welvaart te exporteren naar hoeken van Europa waar ze niet altijd vanzelfsprekend waren. Na 1 juni wierp de vraag zich op: moeten we ons standpunt aanpassen?

Al snel na de referenda bleek dat de angst voor 'nieuwkomers' geen grote rol speelde bij de tegenstemmers, in Frankrijk noch in Nederland. Opinieonderzoek voor de Eurobarometer wees uit dat in Nederland voor 3% en in Frankrijk voor 6% van de tegenstemmers de aanstaande onderhandelingen met Turkije een rol speelden bij hun keuze. Nog eens 6% (Nederland) respectievelijk 3% (Frankrijk) noemt de uitbreiding in het algemeen als reden voor haar of zijn tegenstem. Het mag niet worden uitgesloten dat de onduidelijkheid over de grenzen van het uitbreidingsproces bij een grotere groep kiezers voor onbehagen heeft gezorgd.

Gezien deze cijfers, maar vooral gezien onze blijvende overtuiging dat door landen sterker aan de EU te binden de kans op conflicten aan Europa's grenzen vermindert en de kans op democratisering en respect voor de mensenrechten groeit, blijven we voorstander van het ingezette uitbreidingsproces van de EU. We zijn er wel van overtuigd dat het proces dat tot onderhandelingen met aspirant-lidstaten en uiteindelijk toetreding leidt helderder moet worden uitgedragen. We moeten ook een succes maken van de grote uitbreidingsronde die de EU net achter de rug heeft. En we vinden dat het hoog tijd wordt dat de EU zich duidelijk uitspreekt over haar uiteindelijke grenzen, zodat voor iedereen helder wordt waar het proces ophoudt.

Joost Lagendijk heeft de discussie over de uitbreiding binnen de Groene fractie in het Europees Parlement geleid. Op basis van bovenstaande overwegingen heeft hij er op aangedrongen om een duidelijke groene visie te ontwikkelen op de eindigheid van het uitbreidingsproces: wanneer is Europa af? Dit heeft geleid tot een visiepaper van Joost en Angelika Beer, de buitenlandwoordvoerder van de Duitse Groenen, waarin ze ervoor pleiten de EU aan de eerder aangegane verplichtingen jegens kandidaat-landen te houden.

Dat betekent dat Roemenië en Bulgarije kunnen toetreden in 2007 indien aan alle voorwaarden voldaan wordt, en dat we hebben ingestemd met het starten van onderhandelingen met Kroatië en Turkije. Ook de andere landen op de westelijke Balkan moeten een duidelijk uitzicht op EU-lidmaatschap krijgen: stabiliteit en vrede op de Balkan moeten absolute prioriteit krijgen de komende jaren, Europa kan zich geen nieuw conflict in haar eigen achtertuin veroorloven. Voor landen als Oekraïne, Moldavië en Wit-Rusland moet duidelijk zijn dat lidmaatschap op lange termijn denkbaar is, maar voor de komende jaren moet de EU een duidelijke strategie voor intensivering van de samenwerking met deze landen opstellen, zonder ze meteen de kandidaat-status te geven. Voor de overige landen in de directe omgeving van de EU, zoals de landen in Noord-Afrika, is het belangrijk om een samenwerkingsstrategie op te zetten die als alternatief voor EU-lidmaatschap kan dienen.

Roemenië

In het Europees Parlement heeft Joost zich de afgelopen jaren intensief met Roemenië beziggehouden. Hij liet zich vaak kritisch uit over de mate waarin Roemenië voldeed aan de politieke criteria die aan elke toetredende lidstaat gesteld worden. De corruptie had in 2004 dermate dramatische vormen aangenomen dat volgens de OESO internationale investeerders hun geld liever ergens anders uitgeven. Het gebrek aan persvrijheid werd duidelijk tijdens de verkiezingscampagne van december 2004, toen één partij de media volledig domineerde. Ook waren in 2004 de hervormingen die de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht moeten waarborgen nog allesbehalve voltooid. In december 2004 diende Joost namens de Groene fractie dan ook een amendement in waarin hij opriep de toetredingsonderhandelingen nog niet af te sluiten.

Toch is hij tijdens een bezoek aan Roemenië in maart overtuigd geraakt van de goede intenties van de nieuwe Roemeense regering, die in januari dit jaar is aangetreden. Hij sprak in Roemenië met kritische NGO's, journalisten die zelf hadden ondervonden wat gebrekkige persvrijheid betekent, alsmede met buitenlanders die door hun lange verblijf in Boekarest een goede inschatting konden maken van de situatie. Vandaar dat hij zich tijdens de stemming in het Europees Parlement over het toetredingsverdrag met Roemenië, met succes inzette voor een kritisch 'ja', waarbij het parlement het verdrag in beginsel goedkeurde met dien verstande dat het tot het laatst toe zeggenschap hield over de daadwerkelijke toetreding.

Een hoorzitting die Joost in november samen met een Roemeense NGO organiseerde bevestigde dat de persvrijheid inmiddels gewaarborgd is en dat de regering in Boekarest serieus werk maakt van justitiehervormingen en corruptiebestrijding. Om duidelijk te maken dat het de voortgang kritisch zal blijven volgen, heeft het EP in december op initiatief van Joost de toetredingseisen voor Roemenië nog eens verduidelijkt en aangescherpt.

Turkije

Na de hectische periode die leidde tot het besluit van de Europese Raad in december 2004 om de toetredingsonderhandelingen met Turkije te beginnen, was het eerste halfjaar van 2005 vooral de tijd van verdere voorbereiding op de daadwerkelijke onderhandelingen. De start daarvan op 3 oktober jongstleden liep nog bijna in het honderd, omdat sommige lidstaten verlangden dat Turkije de Republiek Cyprus erkende en/of wilden terugkomen op het perspectief van een volledig EU-lidmaatschap voor Turkije. Dat is geen *fair play*, vindt GroenLinks. De Turkse erkenning van de Republiek Cyprus was nooit voorwaarde voor de start van toetredingsonderhandelingen. Als voorzitter van de Europese Raad heeft premier Balkenende afgelopen december verklaard dat de uitbreiding van de Europees-Turkse douane-unie tot de nieuwe EU-lidstaten 'geen formele erkenning' van (Grieks) Cyprus inhoudt, 'maar wel een stap die leidt naar vooruitgang op dit punt'. Wel was van meet af aan duidelijk dat zonder een oplossing van het probleem Cyprus de onderhandelingen niet kunnen worden afgesloten. Turkije zal zich daarom constructief op moeten stellen om die oplossing te vinden. 'Je kunt uiteindelijk geen EU-lid worden als je niet alle lidstaten erkent', aldus Joost.

In april bracht Joost als vertegenwoordiger van de Groene fractie een bezoek aan Cyprus. Hij had ontmoetingen met vertegenwoordigers van Turks- en Grieks-Cypriotische zijde, om te onderzoeken of de bereidheid aanwezig is voor verdere onderhandelingen over een vredesplan. De Turks-Cypriotische vertegenwoordigers lieten weten nog altijd voorstander te zijn van een snelle oplossing van de scheiding op het eiland, op basis van de voorstellen die in 2004 door de secretaris-generaal van de VN, Annan, zijn gedaan. De Grieks-Cyprioten, die in dat jaar massaal tegen het Annan-plan stemden (helaas ook de Grieks-Cypriotische Groenen), toonden zich nog altijd niet bijzonder compromisbereid.

Als voorzitter van de Turkije-delegatie van het Europees Parlement heeft Joost aandachtig de vorderingen van de Turkse regering gevolgd om te voldoen aan de voorwaarden die de EU aan het openen van onderhandelingen verbonden had. In interviews, opinieartikelen en persberichten heeft hij keer op keer op de noodzaak gewezen om niet af te wijken van de ingezette hervormingskoers.

Joost heeft daarbij de kritiek niet geschuwd. Zo heeft hij de Turkse regering opgeroepen om zich hard te maken voor de vrijheid van meningsuiting, toen Turkse nationalistische haatcampagnes begonnen tegen de schrijver Orhan Pamuk. Hij was aanwezig bij de start van het proces tegen Pamuk in december. Omdat de Groenen bekend staan als overtuigde voorstanders van de Turkse toetreding tot de EU, worden kritische uitlatingen van groene politici door de Turkse politiek, de pers en het publiek serieus genomen.

Zo serieus dat een tamelijk onschuldige opmerking van Joost over de samenhang tussen gewapend Koerdisch separatisme en de macht van het Turkse leger in december tot een strafrechtelijk onderzoek leidde. Dezelfde nationalistische advocaat die ook de aanstichter is van de zaak-Pamuk gaf Joost aan bij de Turkse justitie. Deze aangifte, waarop de Turkse aanklager op dit moment nog studeert, veroorzaakte veel beroering in de Turkse en internationale pers. De regering in Ankara zit duidelijk in haar maag met de zaak-Lagendijk. Die verhoogt de druk om artikel 301 van het wetboek van strafrecht, dat belediging van de Turkse natie en staatsinstellingen verbiedt, te herzien. Want het is duidelijk dat de Turkse tegenstanders van EU-toetreding er misbruik van maken om het toetredingsproces te saboteren.

Ook binnen de gemengde parlementaire commissie EU-Turkije heeft Joost als co-voorzitter van Europese kant de discussie tussen Europese en Turkse parlementariërs aangemoedigd over zaken die tot nu toe voor de Turken vaak taboe waren: de Armeense volkenmoord en het Koerdische vraagstuk.

Verder reisde Joost in juni naar het Oosten van Turkije, naar de grens met Armenië en Georgië, om een beeld te krijgen van de behoeften en zorgen in deze uithoek van Europa. Hij schreef hierover een dagboek voor Vrij Nederland.

Islam-projecten

De toetreding van het moslimland Turkije tot de EU, maar ook de problemen van de multiculturele samenleving en het jihadterrorisme vragen om een intensiever debat tussen groene partijen over de verhouding tussen Europa en de islam. Daarom hebben Joost en Kathalijne met behulp van stagiaire Annebregt Dijkman voor de Groene fractie in het EP een projectvoorstel ontwikkeld. Dit beoogt goede praktijken bij het bouwen aan een 'inclusieve' samenleving te analyseren. Het project voorziet onder meer in de organisatie van een internationale conferentie, in samenwerking met de *Heinrich Böll Stiftung* van de Duitse Groenen.

Daarnaast werkt Joost samen met PvdA-collega Jan Marinus Wiersma aan een derde gezamenlijke boek, ditmaal over de betrekkingen tussen de Europese Unie en islamitische landen.

Meerjarenbegroting

De hoge Nederlandse netto-contributie aan de EU vormde een belangrijk motief voor de tegenstemmers bij het referendum over de Europese Grondwet. De boekhoudersbenadering van opeenvolgende Nederlandse kabinetten, die verlaging van de nettocontributie tot speerpunt van het Nederlandse Europa-beleid maakten, is bij het referendum over de Europese Grondwet als een boemerang teruggekeerd naar Den Haag. Gelukkig heeft premier Balkenende een punt gezet achter de nettobetalerskwesitie, nu hij tijdens de eurotop van afgelopen december een korting van een miljard euro op de Nederlandse contributie heeft verkregen. Helemaal gerust zijn we er nog niet op, want zolang Den Haag opgeblazen cijfers hanteert over de Nederlandse contributie blijft deze zich lenen voor populistische nummertjes. En naarmate de EU zich verder uitbreidt zal het verschil tussen afdrachten aan en inkomsten uit Brussel onvermijdelijk weer gaan oplopen.

Mede door de Nederlandse bezuinigingswens heeft de eurotop een meerjarenbegroting opgesteld die tekortschiet bij de uitdagingen waar de EU voor staat. De uitgavenplafonds voor de periode 2007-2013 zijn een compromis tussen schraapzucht (Blair, Balkenende) en behoudzucht (Chirac en anderen). Daardoor worden toekomstkansen verkwist: de kans om de Europese economie te versterken door fors te investeren in onderzoek en onderwijs, de kans om het landbouwbeleid te transformeren tot een beleid van plattelandsontwikkeling. In het plan van de regeringsleiders daalt de Europese begroting ten opzichte van 2006, en meer dan de helft van die begroting wordt ook nog eens besteed aan achterhaald beleid als prijs- en inkomenssteun voor boeren en structuursteun voor de oude lidstaten. Ondertussen is er te weinig geld voor de nieuwe uitdagingen op het gebied van innovatie, milieu en buitenlandse politiek. Bovendien is het haast onmogelijk om geld te verschuiven van de ene naar de andere uitgavencategorie.

Het Europees Parlement heeft in januari de meerjarenbegroting van de regeringsleiders dan ook verworpen. Waar het EP over de contributies (en dus ook de korting voor Nederland) geen zeggenschap heeft, is voor de meerjarige uitgavenplafonds zijn instemming vereist. Die instemming komt er niet, als het aan GroenLinks ligt, zolang de nationale regeringen niet tot forse concessies bereid zijn. De EU kan ook zonder meerjarenbegroting door blijven draaien. Sterker nog: dan is er op basis van de verdragsregels meer geld beschikbaar, zo houdt Kathalijne Buitenweg haar collega's in de begrotingscommissie van het EP voor.

Eurotax

De touwtrekkerij en koehandel over de meerjarenbegroting heeft zich over het hele jaar 2005 uitgestrekt, met als resultaat een onbevredigend en onhelder compromis vol nationale uitzonderingsbepalingen en cadeautjes. Daardoor is in de hele EU het besef gegroeid dat het zo niet langer gaat. Voor het eerst is de invoering van een *eurotax*, door GroenLinks al jaren bepleit, een serieus thema voor regeringsleiders. Helaas steekt de Nederlandse regering hiervoor nog de kop in het zand. Desondanks zal het idee van eigen belastinginkomsten voor de EU bij de afgesproken herziening van de Europese begrotingsafspraken in 2008/9 niet langer taboe zijn.

GroenLinks zal voorstellen (conform ons Europese verkiezingsprogramma) om het leeuwendeel van de Europese begroting te gaan financieren door een gedeelte van de heffingen op milieuverbruik (bijvoorbeeld op diesel en kerosine) en op bedrijfswinsten voor de EU te bestemmen. Deze Europese heffingen komen in de plaats van de afdracht uit de nationale schatkisten. Met dergelijke heffingen worden vooral grensoverschrijdende activiteiten belast; de opbrengst ervan valt niet zo gemakkelijk te vertalen in een nationale verlies- en winstrekening. Het wordt moeilijker om Europa uitsluitend door een boekhoudersbril te bekijken. Bij de discussie over de hoogte van deze Europese heffingen zullen meer inhoudelijke vragen een rol gaan spelen: Houdt de EU zich aan haar internationale milieuverplichtingen, zoals het Kyoto Protocol? Is het eerlijk dat arbeid zwaarder belast wordt dan kapitaal en milieuverbruik? Zo bezien kan een *eurotax* dienen ter ondersteuning van (progressief) Europees beleid.

Interne markt

De dienstenrichtlijn, ook wel Bolkestein-richtlijn genoemd, is een van de heetste hangijzers van dit moment. Het wetsvoorstel van voormalig eurocommissaris Bolkestein heeft verstrekkende gevolgen, met name omdat dit het 'oorsprongslandbeginsel' introduceert voor het over de grens heen verrichten van diensten. Dat zou betekenen dat een buitenlandse dienstverlener die in bijvoorbeeld Nederland diensten aan wil bieden, zich niet aan alle Nederlandse arbeidsvoorwaarden, milieu- en veiligheidsvoorschriften hoeft te houden, maar aan die van zijn thuisland. Dat zet de deur openzet voor allerlei *dumping*-praktijken en roept om maatschappelijk verzet.

Daarom heeft GroenLinks samen met de PvdA, SP, FNV en diverse andere organisaties het Platform Stop de Dienstenrichtlijn opgericht. Hieraan is een website gekoppeld; www.dienstenrichtlijn.nl. Het platform is mede-organisator van een demonstratie die op 14 februari, vlak voordat het Europees Parlement stemt over de richtlijn, in Straatsburg zal plaatsvinden.

Binnenparlementair heeft de Groene fractie talrijke voorstellen tot aanpassing van de richtlijn gedaan. Uitgangspunt hierbij is dat ook wij vinden dat dienstverleners in de hele EU actief moeten kunnen zijn. We verwerpen echter de middelen die de Commissie hiervoor in wil zetten. In gevallen waarin nationale regels voor het aanbieden van diensten niet voldoende op elkaar af zijn gestemd, mag het 'oorsprongslandbeginsel' niet van toepassing worden verklaard.

Helaas kwamen de amendementen die de commissie interne-marktzaken van het EP in november goedkeurde slechts zeer ten dele tegemoet aan dit uitgangspunt. Winstpunt was de ingevoegde bepaling dat de dienstenrichtlijn geen afbreuk mag doen aan wettelijk vastgelegde arbeidsvoorwaarden. Winstpunt was ook dat de gezondheidszorg werd uitgezonderd van oorsprongslandbeginsel, maar dat gold helaas niet voor andere 'diensten van algemeen belang' zoals onderwijs en drinkwater.

Er liggen nog kansen om bij de plenaire behandeling riskante onderdelen van de richtlijn te schrappen. Vervolgens zal de Raad van Ministers zich over het wetsvoorstel buigen. Ook bij sommige lidstaten leven grote bezwaren tegen dit onderdeel uit de nalatenschap van Bolkestein.

Softwarepatenten

In juli heeft het Europees Parlement een ontwerp-richtlijn die de patentering van software zou legaliseren weggestemd – tot vreugde van tienduizenden software-ontwerpers en miljoenen Internet-gebruikers die tegen dit wetsvoorstel te hoop liepen. Een succes voor de Groene fractie, want die voerde het parlementaire verzet aan.

Mag op nieuwe computerprogramma's octrooi worden aangevraagd of biedt het auteursrecht voldoende bescherming? Dat was de hamvraag. Momenteel wordt software – net als andere geschreven teksten – beschermd door het auteursrecht. Het gebruik van software heeft, zonder octrooien, een onstuimige groei doorgemaakt. Software zit niet alleen in computers, maar ook in telefoons, tv's, keukenapparatuur en verwarmingsketels.

Octrooi is nu nog officieel voorbehouden aan technische uitvindingen van materiële aard. Het tijdelijk monopolie voor de uitvinder wordt gerechtvaardigd door de tijd die deze nodig heeft om zijn of haar investering terug te verdienen. Zo'n monopolie blokkeert echter ook verdere ontwikkeling van de uitvinding door anderen of toepassing van eenzelfde uitvinding in een geheel ander context. Het is dan ook belangrijk niet te scheutig te zijn met het uitdelen van octrooien, omdat deze innovatie kunnen afremmen.

Dat verklaart waarom er geen octrooi verleend wordt op een *idee*, maar alleen op een feitelijk *product*. Voor teksten geldt dan ook geen octrooirecht, maar het minder vergaande auteursrecht. Dat betekent dat de letterlijke tekst van W.F. Hermans' *De Donkere Kamer van Damocles* is beschermd, maar dat het idee van een rampzalige identiteitsverwisseling wel mag worden hergebruikt. Hoe zit dat bij software? Software is een in programmeertaal geschreven opdracht die bij verwerking door een computer zorgt voor het uitvoeren van een 'trucje', bijvoorbeeld tekstverwerking of een berekening. Het is uiterst riskant om op een dergelijk idee monopolie te verlenen. Dat heeft er in de Verenigde Staten bijvoorbeeld tot geleid dat IBM een octrooi heeft verworven op 'het tonen van een index van informatie'. Iedereen die dus op zijn of haar pagina een menu-structuur met verwijzingen naar andere webpagina's heeft staan, maakt inbreuk op dit IBM-octrooi.

Zo schept de octrooiering van software een paradijs voor juristen en een hel voor de meeste softwaremakers. ICT-bedrijven in de VS zijn dan ook veel meer geld gaan besteden aan het verkrijgen en afdwingen van octrooien, minder aan de ontwikkeling van nieuwe, betere software. Kleinere ICT-bedrijven worden uit de markt gedrukt door multinationals, die over meer geld en betere juristen beschikken. Als we in Europa octrooi op software toestaan, valt te vrezen dat ook hier de grote jongens, zoals Siemens en Philips, hun kleinere concurrenten zullen gaan belagen. Maar juist deze kleine softwarebedrijven vormen de garantie voor eerlijke mededinging en de motor van innovatie.

Met het wegstemmen van de ontwerp-richtlijn (die eerder door de Raad van Ministers was goedgekeurd, ondanks verzet van diverse nationale parlementen) heeft het Europees Parlement het probleem van de softwarepatentering nog niet opgelost. Het is nu de vraag of het Europees Octrooibureau (geen onderdeel van de EU) doorgaat met het verlenen van patenten op software, op grond van een eigenmachtige

oprekking van de eigen statuten. Zo ja, dan is een nieuwe (maar veel restrictievere) richtlijn wellicht noodzakelijk.

Havenrichtlijn

Joost speelde in januari een hoofdrol bij het wegstemmen van een andere ontwerp-richtlijn. Op zijn voorstel verwees het EP een Commissievoorstel om havenactiviteiten te liberaliseren ten tweede male naar de prullenbak. De Commissie wilde met dit voorstel vooral het probleem van de beperkte concurrentie in enkele Zuid-Europese havens oplossen, maar schoot daarbij met een kanon op een mug. "Het via Brussel opleggen van uniforme verplichtingen aan alle Europese havens, met al hun onderlinge verschillen, is precies wat Europa niet moet doen", aldus Joost. "Aanname van deze richtlijn zou een typisch voorbeeld zijn van onnodige Brusselse bemoeienis en liberaliseringdrift".

Zowel de vakbonden als de werkgevers zagen de plannen van de Commissie niet zitten. De vakbonden waren tegen de plannen voor 'zelfafhandeling', die het opvarenden van transportschepen toe zouden staan om zelf hun lading te lossen ten koste van gediplomeerde havenarbeiders. De werkgevers vreesden vooral de papierwinkel die gedwongen nieuwe aanbestedingen met zich mee zouden brengen. Terechte bezwaren, waarvoor het EP gelukkig niet doof bleef. Ook de christen-democraten en liberalen, die nog lang vasthielden aan hun vertrouwde voorkeur voor liberalisering, voegden zich uiteindelijk bij het verzet van de linkse partijen.

Joost hoopt dat de Europese Commissie nu met voorstellen komt om de concurrentie tussen havens eerlijker te laten verlopen door heldere regels voor staatssteun op te stellen. Daar zit het echte probleem. Met directe en indirecte steun proberen de lidstaten elkaar de loef af te steken.

Misdaadbestrijding

Het Europees Parlement is in december helaas akkoord gegaan met een bewaarplicht van twee jaar voor telefoon- en internetgegevens ten behoeve van misdaad- en terrorismebestrijding. De motie van de Groenen om het voorstel in zijn geheel te verwerpen kon niet rekenen op een meerderheid. Kathalijne en haar fractiegenoten hadden ernstige twijfels bij de legitimiteit en de effectiviteit van de massale data-opslag die iedere burger tot verdachte maakt. De noodzaak en de proportionaliteit van de maatregel is niet aangetoond. Ze kost telefoon- en internetproviders handenvol geld, terwijl kwaadwilligen heel makkelijk kunnen voorkomen dat hun telefoontjes en e-mails te traceren zijn. Europa zou beter kunnen investeren in gerichte opsporing van terroristen en zware criminelen, in betere analyse van bestaande gegevens en in meer samenwerking tussen veiligheidsdiensten, zo vonden de Groenen.

Aanvankelijk was er in het EP brede steun voor afwijzing van de voorgestelde bewaarplicht. Maar nadat de justitieministers hadden besloten om het EP medebeslissingsrecht te geven sloten de twee grootste fracties een compromis met de Raad dat het mogelijk maakte om het wetsvoorstel in één lezing aan te nemen. Het is een slechte zaak dat het EP in meerderheid zijn eigen rol in de besluitvorming kennelijk belangrijker vindt dan het besluit zelf.

Minimumnormen verdachten

"Als strafvervolgning op EU-niveau wordt georganiseerd, moeten ook burgerrechten Europees geregeld worden", stelde Kathalijne Buitenweg reeds in 2001. Vier jaar na invoering van het Europees arrestatiebevel zijn eindelijk afspraken over minimumrechten voor verdachten in aantocht.

De drang naar daadkracht na de aanslagen van 11 september 2001 resulteerde onder meer in een versnelde invoering van het Europees arrestatiebevel. Dat betekent dat lidstaten elkaars uitleveringsverzoeken honoreren zonder uitgebreide toets op de rechtsgang. Parallel aan het stroomlijnen van de strafvervolgning hadden afspraken gemaakt moeten worden over rechten van verdachten. Daar was toen in de sfeer van streng, strenger, strengst helaas weinig aandacht voor. Maar geleidelijk kreeg Kathalijnes pleidooi meer steun in Europees Parlement. In reactie daarop kwam de Europese Commissie in april 2004 met een officieel voorstel voor een kaderbesluit over gemeenschappelijke minimumnormen in strafprocedures. Het voorstel werd in het najaar 2004 en de eerste helft van 2005 besproken in het Europees Parlement. Kathalijne Buitenweg was rapporteur over dit onderwerp.

De minimumnormen hebben vooral betrekking op het recht op juridische bijstand, doeltreffende verdediging vóór en tijdens het proces, (kostenloze) toegang tot vertaling en vertolking gedurende de

strafprocedure, communicatie met familieleden en ambassades, en de verplichting om verdachten op de hoogte te stellen van deze rechten in een taal die zij verstaan. Lidstaten moeten ervoor zorgen dat alle verdachten schriftelijk in kennis worden gesteld van de procedurele rechten die voor hen relevant zijn middels een *Letter of Rights*, die beschikbaar moet zijn in alle officiële talen van de Unie. Dit laatste concept is gebaseerd op een voorstel van Kathalijne.

Deze minimumnormen zijn in veel opzichten een aanvulling op de rechten van verdachten die reeds verankerd zijn in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Wanneer het kaderbesluit in zijn huidige vorm wordt goedgekeurd door de Raad van Ministers, zal dit ook consequenties hebben voor het Nederlandse strafrechtstelsel. Volgens het ontwerp-kaderbesluit hebben verdachten namelijk het recht op bijstand door een advocaat vóór en tijdens het politieverhoor. Nu is dat nog niet mogelijk. De Schiedamse parkmoord heeft laten zien wat er mis kan gaan als een verdachte die niet sterk in z'n schoenen staat zonder juridische bijstand verhoord wordt. Helaas bestaat er in de Raad nogal wat weerstand tegen het kaderbesluit, en minister Donner is een van de grootste dwarsliggers...

Kathalijne heeft als rapporteur belangrijke wijzigingen aangebracht in het voorstel van de Commissie. Zij heeft een aantal termen zoals 'zo snel mogelijk', 'rechtsbijstand' en 'strafprocedure' verduidelijkt en beter gedefinieerd. Ook heeft zij een grondige evaluatie en controle van de rechten van verdachten in de EU-lidstaten voorgesteld. De lidstaten moeten informatie verzamelen die de EU-instellingen vervolgens moeten beoordelen. Op die manier moeten lidstaten rekenschap afleggen over het gevoerde beleid. De door Kathalijne ingediende amendementen zijn grotendeels overgenomen door de justitiecommissie en uiteindelijk ook door het voltallige parlement, in april.

Vooraf één punt was een doorn in het oog van de rapporteur. De Commissie stelde voor, onder druk van de lidstaten, om maatregelen in het kader van terrorismebestrijding uit te sluiten van het kaderbesluit. Dit voornemen werd vooral gesteund door de Europese christen-democraten. Kathalijne heeft zich daar sterk tegen verzet, omdat minimumrechten juist voor iedereen moeten gelden. Helaas was er geen meerderheid in het parlement om deze uitzondering te schrappen. Uiteindelijk heeft Kathalijne tijdens de plenaire stemming weten te bedingen dat afwijkingen van de in het kaderbesluit vastgelegde minimumnormen in ieder geval in overeenstemming moeten zijn met het EVRM en het EU-Grondrechtenhandvest. Helaas is dat in het huidige tijdsgewricht niet langer vanzelfsprekend...

Passagiersgegevens

Het is niet gek dat regeringen willen weten wie hun land binnenkomt. Maar het jarenlang opslaan van creditcardgegevens, reisschema's en familiegegevens van vliegtuigpassagiers is een veel te grote inbreuk op de privacy. Door een regeling die voormalig eurocommissaris Bolkestein in 2003 sloot met de VS hebben de Amerikaanse autoriteiten ongelimiteerde toegang tot de gegevens in de boekingsystemen van de Europese luchtvaartmaatschappijen. Het Europees Parlement kreeg geen medezeggenschap in de kwestie en stapte daarom naar het Hof van Justitie. Dat heeft nog geen arrest gewezen, maar in november werd wel het advies van de advocaat-generaal van het Hof bekend. Deze vindt dat het akkoord met de VS moet worden opgezegd. Niet vanwege de inbreuk op de privacy, maar omdat het akkoord op een ondeugdelijke rechtsbasis berust. De maatregel valt niet onder de interne markt, maar onder de strafrechtelijke samenwerking, aldus de advocaat-generaal. Als de rechters dit advies overnemen – wat meestal het geval is – krijgen de nationale parlementen in elk geval zeggenschap over de overdracht van passagiersgegevens aan de VS.

Maar ondertussen gaat Washington onverdroten voort met het verzamelen van steeds meer gegevens. Vanaf 24 oktober 2005 moeten alle niet-Amerikanen die het vliegtuig nemen naar de VS al bij de incheckbalie precies aangeven waar hun eerste overnachting op Amerikaanse bodem plaatsvindt. Zij dienen het volledige adres, inclusief postcode, van hun logeeraadres te verstrekken. Wie die gegevens niet bij de hand heeft mag niet instappen. Een onzinnige maatregel die door terroristen makkelijk te omzeilen valt – het volstaat om vóór vertrek een respectabel hotel te reserveren – maar andere reizigers overlast bezorgt en vliegtuigmaatschappijen op kosten jaagt. Hiermee is de Amerikaanse regelzucht nog niet bevredigd. Binnenkort willen de VS de gegevens over vliegtuigpassagiers, die zij nu een kwartier voor het vertrek van elke vlucht ontvangen, al een uur voor vertrek doorgespeeld krijgen. Dat betekent nog langere wachttijden, nog hogere kosten.

Uit protest tegen de *Big Brother*-praktijken van Washington heeft Kathalijne samen met Marijke Vos en andere GroenLinksers in oktober actie gevoerd op Schiphol. Dat leverde behoorlijk wat publiciteit op, alsmede adhesiebetuigingen van reizigers én luchtvaartmaatschappijen.

CIA-vluchten

Het is onbegrijpelijk dat de Raad van Ministers van de EU genoeg genomen heeft met de halfjarige verzekering door Condoleezza Rice dat de VS geen terreurverdachten martelen, ook niet in derde landen. Je zou bijna denken dat er Europese regeringen zijn die boter op het hoofd hebben in deze kwestie. Gelukkig is het Europees Parlement minder goedgelovig. In aanvulling op het onderzoek van de Raad van Europa is het Europees Parlement in januari een eigen onderzoek gestart naar het bestaan van CIA-gevangenen in Oost-Europa en naar de geheime CIA-vluchten van en naar Europese vliegvelden. Kathalijne is tot lid van de onderzoekscommissie benoemd.

Drugs

Sinds haar aantreden als europarlementariër heeft Kathalijne zich ingezet voor een rationeel Europees drugsbeleid. Inmiddels staat ze alom bekend als een groot voorstander van legalisering van de productie van softdrugs.

Als je het CDA mag geloven staat Nederland volkomen geïsoleerd in Europa met zijn relatief liberale drugsbeleid. Het Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving in Lissabon constateert echter een Europese trend om gebruikers van softdrugs met rust te laten. Zo pakt Luxemburg sinds april 2001 alleen nog problematisch cannabisgebruik aan. Portugal heeft aankoop en bezit voor persoonlijk gebruik van alle drugs uit het strafrecht gehaald. De Britse regering besloot enige jaren geleden om cannabis in een lichtere klasse van de opiumwet in te delen. Ook de Europese Commissie lijkt niets te zien in een *war on drugs*.

Zowel het CDA in de Tweede Kamer als CDA-europarlementariër Camiel Eurlings pleiten echter voor afschaffing van het Nederlandse softdrugsbeleid. Gelukkig heeft CDA-burgemeester Leers van Maastricht zich nu duidelijk uitgesproken voor het zoeken van steun in Duitsland en België voor een liberaler softdrugsbeleid. Leers stelt terecht dat regulering van de productie van softdrugs de enige manier is om de criminaliteit terug te dringen, de politie te ontlasten en de kwaliteit van de wiet te controleren. Ook andere landen beseffen in toenemende mate dat een beleid van *zero tolerance* weinig resultaten oplevert.

Kathalijne heeft de publiciteit gezocht met de stelling dat Europese steun voor de plannen van Leers wel degelijk mogelijk zou zijn. Dat leverde meerdere TV-optredens op. Bovendien heeft Leers op uitnodiging van GroenLinks in april het Europees Parlement toegesproken tijdens een hoorzitting over drugs. Hij kreeg veel bijval van andere Europese deskundigen en het publiek.

Milieu

Ongelukkigerwijs lijkt het Franse en Nederlandse nee tegen de Grondwet veel politici tot de overtuiging te hebben gebracht dat groei nu even belangrijker is dan duurzaamheid. Alleen door de banenmotor weer op gang te brengen, zo is de redenering die opgeld doet, kan het vertrouwen van de burgers in de nationale en Europese politiek worden hersteld. Het bedrijfsleven krijgt een gewillig oor wanneer het klaagt over milieumaatregelen die banen op het spel zouden zetten. Zie bijvoorbeeld de wijze waarop de Europese Commissie afgelopen jaar behulpzaam is geweest bij het uitkleden van haar eigen *REACH*-verordening, een wetsvoorstel voor de bescherming van volksgezondheid en milieu tegen schadelijke chemicaliën. Dat is een keuze voor onduurzame groei die geen recht doet aan de motieven van veel nee-stemmers. Deze keuze schaadt niet alleen de gezondheid van de Europeanen, maar ondermijnt ook de concurrentiekracht van het Europese bedrijfsleven op langere termijn. Milieuvriendelijke technologie is een van de exportproducten waar Europa het in de toekomst van moet hebben. Europa kan haar kennisvoorsprong alleen handhaven als zij koploper blijft in milieubeleid.

Chemische stoffen

Namens de transnationale delegatie van GroenLinks en Groen! heeft onze Vlaamse collega Bart Staes zich ingezet voor een strikte chemicaliënwetgeving. Bart en Kathalijne hebben vorig najaar ook een brochure uitgebracht over dit onderwerp. Maar het heeft weinig mogen baten. In november werd de aanvankelijke ambitie van *REACH* om 30.000 chemische stoffen die door de Europese industrie gebruikt worden te testen op hun gezondheidseffecten door het Europees Parlement al danig teruggeschroefd. In december schrapte de Raad van Ministers ook nog eens de verplichting om stoffen die door de tests als gevaarlijk voor mens en milieu worden bestempeld te vervangen door minder schadelijke alternatieven. Het is twijfelachtig of we bij de tweede lezing in het EP de absolute meerderheid kunnen verkrijgen die nodig is om althans deze bepaling te redden. Bart concludeert: "Van wat ooit het paradepaardje van de Europese milieuwetgeving was blijft enkel nog een kreuple en schurftige schim over."

Een groen lichtpuntje, vorig jaar december, was de 'redding' van het Kyoto Protocol op de klimaatconferentie in Montréal. De EU speelde hier een goede rol, maar veel lidstaten dreigen ondertussen de aangegane verplichtingen voor vermindering van hun kooldioxide-uitstoot niet waar te maken. Hopelijk leidt het groeiende besef van de enorme Europese afhankelijkheid van olie en gas uit instabiele gebieden in het komende jaar tot een grotere inzet voor energiebesparing en duurzame energie.

Tot slot

We hebben ons het afgelopen jaar uiteraard met nog veel meer zaken beziggehouden, van de geplande snelweg A6-A9 langs het Naardermeer tot de homofobie in Polen. Meer daarover is te vinden op onze website: www.groenlinks.nl/europa. Die website wordt sinds september onderhouden door Martijn Willems. Hij is de opvolger van Noëlle Beerepoot, die aan haar loopbaan een andere wending heeft gegeven. Martijn is geen nieuw gezicht in de eurodelegatie: tot 2004 werkte hij op ons secretariaat. Nieuw is wel Meline Arakelian. Sinds februari vorig jaar ondersteunt zij Kathalijne als beleidsmedewerker voor justitiezaken. Met ons zevenkoppige team zijn wij strijdbarder dan ooit.

Kathalijne Buitenweg & Joost Lagendijk, 22 januari 2006

Verantwoording Tweede-Kamerfractie GroenLinks Ten behoeve van het Congres 11 februari 2006

Inleiding

Het kabinet Balkenende is uitgeregeerd en het land is toe aan een nieuwe politieke koers. Dat is misschien wel onze belangrijkste conclusie uit het afgelopen jaar. Gelukkig staan we aan de vooravond van de belangrijke gemeenteraadsverkiezingen. Daar kunnen we laten zien dat GroenLinks het antwoord biedt op de rechtse winter. Een jaar later kunnen we ook landelijk de linkse lente laten beginnen. Het afgelopen jaar hebben we heftig oppositie gevoerd tegen het huidige beleid van deze rechtse en conservatieve regering. Maar we zijn ons ook steeds meer gaan richten op de verschillende verkiezingen die er aan komen.

De fractie heeft zich onverminderd gemengd in het politieke en publieke debat. We doen dat via persberichten, notities, initiatiefwetten, opinieartikelen, schriftelijke en mondelinge vragen, inbrengen in Kamerdebatten, acties, werkbezoeken, deelname aan debatten, etc. Als het goed is, krijgt u daar via de media en het GroenLinks-magazine al een behoorlijke indruk van. Maar u kunt dit alles ook via de website www.groenlinks.nl op de voet volgen of u kunt zich via de website abonneren op onze nieuwsbrieven. U kunt tegenwoordig kiezen uit verschillende nieuwsbrieven. Er bestond al langer de mogelijkheid om automatisch alle persberichten van de fractie per mail te ontvangen. Daarnaast is de fractie dit jaar begonnen met de verspreiding van een wekelijkse elektronische nieuwsbrief. Daarin vatten we de belangrijkste persberichten en gebeurtenissen van die week samen. Bovendien vertellen we iets over onze inbreng bij de belangrijkste Kamerdebatten en acties van die week. Via www.groenlinks.nl/nieuwsbrief kunt u zich ook hiervoor aanmelden. Hieronder zullen we nog kort een paar hoogtepunten uit het afgelopen jaar naar voren halen.

Paasakkoord

Eind maart hoopten we even op snelle nieuwe verkiezingen. Toenmalig minister De Graaf stapte op toen zijn gekozen burgemeester strandde in de Eerste Kamer. Hij verbond politieke consequenties aan zijn opvattingen, een prijzenswaardige stap voor een D66-er. Maar zijn partij liet hem in de steek. CDA, VVD en D66 stelden de confrontatie met de kiezer liever nog even uit. Het zogenaamde Paasakkoord was een voortzetting van het bekende beleid, al werd wel en passant de publieke omroep in een bureaucratische sterfhuisconstructie gezet.

Nadat het kabinet struikelde over democratische vernieuwing hebben we daar ook eigenlijk niets meer van gehoord. Er is een gebrek aan ideeën en een gebrek aan overeenstemming binnen de coalitie. De fractie vindt het onderwerp te belangrijk om daar op te wachten. Daarom hebben we enkele eigen initiatieven genomen. Zo publiceerde Wijnand Duyvendak een nota met de GroenLinks visie op democratische vernieuwing. Bovendien stelde hij de (gebrekkige) openbaarheid van bestuur (WOB) aan de orde met een initiatiefnota, maakte hij initiatiefwetten om het referendum in te voeren en publiceerde hij een boek om de steeds rechtser 'schaduwmacht' van politieke adviescommissies terug te dringen.

De fractie zelf

In het voorjaar gebeurden er binnen de fractie zelf enkele dingen die het vermelden waard zijn. In mei werd Farah Karimi bedreigd en vastgehouden in Iran, toen ze terug wilde keren van een bezoek aan het land. De fractie is daar hevig van geschrokken en heeft de regering gevraagd om de Iraanse regering ter verantwoording te roepen. Kort daarna publiceerde Farah haar indrukwekkende boek 'Het geheim van het vuur'. Daarin vertelt ze haar politieke levensverhaal. Het boek bevat een terugblik op haar jeugd, maar is ook een commentaar op de huidige situatie in Iran, en op de huidige internationale en Nederlandse ontwikkelingen rond terrorisme, extremisme en uitsluiting. De fractie heeft de presentatie van dit boek met grote trots gevolgd.

In juni maakte Evelien Tonkens bekend dat zij de Kamer zou verlaten. De fractie verloor met haar vertrek een zorgexpert. Maar met de komst van Paul Jungbluth kregen wij er een onderwijsexpert bij. Ook via deze weg willen wij Evelien nog eens bedanken voor haar inzet voor GroenLinks.

Campagnes

Het afgelopen jaar was voor ons in belangrijke mate een campagnejaar. Allereerst natuurlijk de campagne voor de Europese Grondwet. Wij hebben in de campagne geprobeerd om een eigen geluid naar voren te brengen. Maar onze argumenten om voor de Grondwet te stemmen, hebben niet voldoende effect gehad. Daar balen we van, maar we zijn wel trots op het succes van het referendum. Dit initiatief van GroenLinks leidde tot een unieke gebeurtenis. Er was een hoge opkomst en er waren vele discussies over de Grondwet.

De fractie heeft het afgelopen jaar veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van de gezamenlijke 'permanente campagne' van GroenLinks. Samen met het partijbureau proberen we GroenLinks te versterken als campagneorganisatie. Daarbij werken we aan een scherpere profilering en zichtbaarheid van GroenLinks,

om de komende verkiezingen sterker in te gaan. Bij de komende gemeenteraadsverkiezingen plukken we daar de eerste vruchten van. De fractie zet zich bovendien zeer in voor een goed verkiezingsresultaat in de gemeenten. Vooral het permanente campagneteam, waaraan de fractie een belangrijke bijdrage levert, onderhoudt intensief contact met de afdelingen om samen te zorgen voor een sterke en samenhangende campagne. Marijke Vos levert een bijzondere bijdrage aan de Amsterdamse campagne door zich beschikbaar te stellen als wethouderskandidaat.

Schone lucht, klimaat, Borssele

De lucht in Nederland wordt viezer en de klimaatproblemen nemen toe. Bij de media en de bevolking is daar steeds meer aandacht voor, maar de politiek laat het nog behoorlijk afweten. De fractie neemt voortdurend initiatieven om daar aandacht voor te vragen en om de problemen op te lossen. Bij de campagne voor de Europese Grondwet speelde dit een belangrijke rol. Maar ook bij vele debatten in de Kamer. Wijnand Duyvendak publiceerde verschillende nota's en pakketten met maatregelen om de vervuiling en het klimaatprobleem aan te pakken. Hij deed ook voorstellen om tol en kilometerheffing in te voeren en bezocht de klimaattop in Montreal. Om het kabinet als geheel meer verantwoordelijk te stellen voor het gebrekkig milieubeleid, nam Femke Halsema het initiatief voor een debat met Balkenende over groen leiderschap. De armzaligheid van het milieubeleid van dit kabinet blijkt uit wat ze niet doen, maar ook uit wat ze wel doen: wegen aanleggen en Borssele openhouden. In plaats van te zorgen voor energiebesparing en de ontwikkeling van duurzame energie, kiest men voor het openhouden van het gevaarlijke en vervuilende Borssele. Daarmee worden vele generaties opgezaaid met een onoplosbaar afvalprobleem. De fractie verzet zich daar fel tegen en zal dat blijven doen.

Inburgering, discriminatie

Door deze regering nemen de spanningen in de samenleving toe en worden bevolkingsgroepen tegen elkaar opgezet. Maar van de hoognodige verbetering van de inburgering komt niets terecht. Verdonk blijft verwickeld in een prestigestrijd, maar er is nog niemand beter of sneller ingeburgerd dankzij haar beleid. Ondertussen worden de gevolgen van de toegenomen spanningen steeds zichtbaarder. De werkloosheid onder alloctonen neemt schrikbarend toe. Discriminatie speelt daarbij een belangrijke rol. Naïma Azough stelde dat probleem kort na de zomer aan de orde door eigen onderzoek te presenteren. Marokkaanse jongens hebben in de bouw 63% minder kans op een stageplaats dan autochtone jongens. De fractie vindt dit onaanvaardbaar en zit de overheid en de werkgevers permanent op de huid om hier iets aan te doen.

Terrorisme

Zowel nationaal als internationaal blijft de strijd tegen het terrorisme voor veel politieke commotie zorgen. In Irak vallen nog steeds dagelijks doden, maar ook in Londen vond een beangstigende en bloedige aanslag plaats. Een effectieve aanpak van dit niets ontziende terrorisme vraagt om een nieuwe aanpak. De huidige binnenlandse en buitenlandse koers van de regering versterkt de polarisatie en staat effectieve oplossingen in de weg. In de buitenlandse politiek maakt vooral Farah zich sterk voor een alternatieve voor de 'methode Bush'. Bijvoorbeeld door zich te verzetten tegen Nederlandse deelname aan de nieuwe missie naar Afghanistan, door voortdurend aandacht te vragen voor de voedingsbodem voor het terrorisme en door internationale partners te steunen die zich op vreedzame wijze inzetten voor hervormingen in islamitische dictaturen. Binnenlands gaat Marijke Vos dagelijks de confrontatie aan met de 'methode Donner', waarbij onze grondrechten worden opgeofferd voor schijnveiligheid. De fractie zet zich voortdurend in voor het versterken van de dialoog, het bouwen van bruggen naar radicaliserende groepen, het bieden van perspectief aan jongeren die gemarginaliseerd worden, en het steunen van de mensen die in de dagelijkse praktijk met deze jongeren werken.

Schipholbrand

De Schipholbrand en de politieke omgang daarmee was even tragisch als symbolisch voor de manier waarop Nederland op dit moment omgaat met mensen. Tragisch omdat vele mensen op gruwelijke wijze het leven verloren. Symbolisch omdat er geen politieke verantwoordelijkheid werd genomen en de slachtoffers en hun nabestaanden stuitten op een onwelwillende en hardvochtige overheid. GroenLinks liep in al haar geledingen voorop in het herdenken van de slachtoffers en het ter verantwoording roepen van de overheid en de politiek. In tientallen gemeenten organiseerden wij een wake voor de slachtoffers, en prominente GroenLinkers als Marijke Vos en Mohamed Rabbae speelden een belangrijke rol op de vele bijeenkomsten. In de Kamer pleitten wij voor een parlementair onderzoek naar de Schipholbrand en steunden wij een motie van wantrouwen tegen de verantwoordelijke ministers Donner en Verdonk.

Linkse lente

Onmiddellijk na de zomer konden vele GroenLinkers elkaar ontmoeten op het Groenlinks festival 'de linkse lente'. De fractie had een belangrijk aandeel in de voorbereiding en de uitvoering van die dag. Wat ons betreft was het een groot succes, met een hoge opkomst en vele goede activiteiten, workshops en discussies. Femke Halsema lanceerde daar ook de website www.linkselente.nl. Zij gaf daarmee een

eerste aanzet voor een nieuwe progressieve beweging om samen een einde te maken aan de rechtse winter. Dit initiatief heeft veel aandacht getrokken en heeft vele nieuwe mensen aan ons gebonden. De afgelopen maanden hebben wij gewerkt aan een verbeterde versie van de website en bereiden wij nieuwe initiatieven voor om hier nieuw leven in te blazen.

Algemene beschouwingen en tegenbegroting

In september vonden zoals elk jaar de Algemene Politieke Beschouwingen plaats. Femke verweet het kabinet dat zij ons land niets geven om trots op te zijn. Uiteraard liet de fractie ook zien hoe het anders kan. Kees Vendrik had gezorgd voor een tegenbegroting met cijfers om trots op te zijn. Het beleid van GroenLinks zorgt voor veel meer banen (+50.000 in 2006), zeker voor jongeren, vrouwen, allochtonen en langdurig werklozen. Wij zorgen ook voor een veel eerlijker inkomensverdeling, waarbij de laagste inkomens er het meest op vooruit gaan. Deze resultaten behalen wij met een lager financieringstekort en een duurzame economische groei.

Naast een tegenbegroting presenteerden wij dit jaar 45 voorstellen om te zorgen voor schonere lucht. Ook hiervan hebben wij de effecten laten doorrekenen. Volgens het RIVM wordt Nederland met deze maatregelen veel schoner dan met het kabinetsbeleid en komen de Europese normen voor luchtkwaliteit in zicht, dit in tegenstelling tot het kabinet.

Zorgstelsel

Bij de algemene beschouwingen en bij de verschillende begrotingen in het najaar hebben wij veel aandacht besteed aan het nieuwe zorgstelsel. Wij vinden het nieuwe stelsel onrechtvaardig, maar helaas is het niet gelukt om er een socialere invulling aan te geven. Voor CDA, VVD en D66 was hun politieke prestige belangrijker dan de zorg voor een eerlijk en goed functionerend zorgstelsel. Tot overmaat van ramp hebben zij het nieuwe stelsel er ook nog eens overhaast doorgejast, zodat het zeker is dat er vele uitvoeringsproblemen zullen ontstaan. Wij vrezen bijvoorbeeld zeer voor een toename van het aantal onverzekerden, die door het nieuwe stelsel elementaire zorg zullen moeten missen. Wij hebben vele debatten en Kamervragen gebruikt om aandacht te vragen voor dergelijke problemen van het nieuwe stelsel. Wij zullen dat blijven doen nu het nieuwe stelsel een feit is.

Vrijzinnig links

In oktober publiceerde het wetenschappelijk bureau het boek 'vrijheid als ideaal'. Femke Halsema en Naïma Azough leverden een bijdrage. Dit boek past uitstekend binnen het streven van de fractie om GroenLinks te profileren als een vrijzinnige, linkse en groene partij. Het boek trok veel aandacht, zeker het nawoord van Femke. Zij pleitte voor een vrijzinnig links emancipatieperspectief dat zich laat inspireren door sociale bewegingen uit de jaren zeventig. Het nawoord was een vervolg op haar eerdere publicaties over vrijzinnigheid. De overheid moet mensen de ruimte geven om zichzelf te zijn, maar dient er tegelijkertijd voor te zorgen dat mensen mee kunnen doen en niet in passiviteit langs de kant staan. Samen met Ineke van Gent werkte Femke die laatste opdracht uit in het sociale manifest 'vrijheid eerlijk delen', dat eveneens veel aandacht trok. Femke en Ineke formuleren scherpe kritiek op het kabinetsbeleid, maar stellen tegelijkertijd dat de huidige verzorgingsstaat niet langer voldoet. Teveel mensen zijn gevangen in passiviteit, afgescheept met een beroerde uitkering. Voor GroenLinks kan dat nooit goed genoeg zijn. Twee miljoen mensen dreigen straks de boot te missen. Daarom doen Femke en Ineke vergaande voorstellen om mensen weer perspectief te bieden, met kansen op werk, ontwikkeling en opleiding; met een eerlijke inkomensverdeling en radicale nivellering; en met zeggenschap over je eigen leven voor een goede combinatie van leren, werken, zorgen en ontspannen. Zo kunnen we mensen steunen en stimuleren om het beste uit zichzelf te halen en weer mee te kunnen doen. Met de nota van 'aanrecht naar baanrecht' gaven zij daar al een eerste concrete uitwerking van.

Progressief bestuur

Wij willen dat dit land anders wordt bestuurd en de bevolking wil dat ook. Daarom is het belangrijk om te werken aan linkse samenwerking: alleen door samen te werken kunnen we een progressief bestuur mogelijk maken. GroenLinks heeft zich het afgelopen jaar ontpopt als de belangrijkste voorvechter van die samenwerking. Zo schreef Femke een open brief aan Wouter Bos om hem kleur te laten bekennen. Ook in de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen zetten we ons in voor progressief bestuur. Ineke van Gent participeert namens ons actief in 'Een ander Nederland', een samenwerkingsverband van politici van de PvdA, de SP en GroenLinks die de mogelijkheden voor een linkse regering verkennen. In december presenteerden enkele wethouders van GroenLinks en de PvdA een sociaal manifest, waarin zij samen laten zien hoe het anders moet.

En verder...

Hebben we bijvoorbeeld nota's gepresenteerd over wandelen, overgewicht, taal, huurders, kantoren, verpleeghuizen, terreinwagens en vaders.

Hebben we bijvoorbeeld artikelen geschreven over de arbeidsmarkt, vrijheid, de apologiewet, de Duitse verkiezingen, gezonde kinderen, topinkomens, Europa en emancipatie.

Hebben we bijvoorbeeld vragen gesteld over boerenkaas, seks, veerponten, groene stroom, mensenrechten, schoolfruit, weidevogels, natuurgebieden, patat, asielzoekers, kinderporno, het zorgstelsel, de bloedbank en het Midden Oosten.
En namen we bijvoorbeeld het initiatief voor dierenrechten in de Grondwet, voor een verplichte werkgeversbijdrage kinderopvang en voor een fototentoonstelling voor de herdenking van Srebrenica.

Voorstel tot wijziging van de samenstelling van het Partijbestuur

voor het Congres van GroenLinks, 11 februari 2006

1. Inleiding

Op het congres van 19 maart 2005 is de motie "Herstructurering partijbestuur" aangenomen. Daarin werd het partijbestuur opgedragen een voorstel te doen voor een nieuwe bestuurs- en verantwoordingsstructuur.

Het afgelopen jaar is gekeken naar de wijze hoe deze structuur vorm gegeven zou moeten worden op basis van de analyse zoals die in de motie tot uiting komt (zie tekst motie, in de bijlage).

2. Analyse

Het partijbestuur heeft geconstateerd dat bij haar functioneren een aantal verbeterpunten waren aan te wijzen:

- Het algemeen bestuur was vaak te veel louter een klankbord van het Dagelijks Bestuur;
- Het algemeen bestuur opereerde te weinig als een opdrachtgever van het partijbureau;
- Het partijbestuur en de fractie in Den Haag werkten inhoudelijk en procesmatig te vaak langs elkaar heen.

Als oplossing heeft het partijbestuur gekozen voor een kleiner partijbestuur dat ondersteund wordt door clusters gevormd door deskundige vrijwilligers, medewerkers van het partijbureau en vertegenwoordigers vanuit de fractie(s).

Net als de opstellers van de motie constateert het partijbestuur dat ook de rol van de partijraad onder de loep moet worden genomen. Dit is een logisch gevolg van de wijziging van de werkwijze van het partijbestuur. Inmiddels is er een commissie van de partijraad aan de gang met als doel te komen met voorstellen die aansluiten op de nieuwe werkwijze van het partijbestuur. Dit veranderproces zal in de loop van het jaar 2006 worden afgerond.

Onderstaand vindt u de concrete voorstellen voor wijziging van het huishoudelijk reglement, m.b.t. de omvang van het partijbestuur.

Uiteraard gaat de nieuwe werkwijze verder dan alleen een reglementaire wijziging. We beogen met de verkleining een slagvaardiger bestuur waarin elk bestuurslid een actieve rol kan spelen. We willen bovendien dat er meer samenhang komt tussen het werk van het partijbestuur en de andere gremia in de partij (zoals de Tweede-Kamerfractie en de werkgroepen), met ondersteuning van deskundige vrijwilligers en professionals. Doordat de werkgroepen worden aangehaakt bij een cluster, hopen we meer gebruik van hun expertise te maken en hen dichterbij het werk van de landelijke gremia te betrekken.

Overigens, de wijzigingen met betrekking tot de nieuwe samenstelling worden nu aan het congres voorgelegd om het partijbestuur nieuwe stijl in te kunnen laten gaan vanaf het voorjaar 2007 (bij de verkiezing van het nieuwe partijbestuur). Indien we met dit voorstel zouden wachten tot het congres 2007 kan de nieuwe werkwijze pas ingaan bij het daarop volgende partijbestuur (in het jaar 2010) Een dergelijk uitstel van de gewenste veranderingen leek ons niet verstandig, want bestuur, bureau en fracties zijn toe aan een andere manier van werken, zoals ook blijkt uit de motie van het congres 2005.

3. Samenstelling

De voorgestane nieuwe werkwijze van het partijbestuur komt in hoofdlijnen op het volgende neer:

Het partijbestuur wordt verkleind naar een bestuur van 7 leden die ieder in functie worden gekozen. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door de volgende leden (met hun beleidsterreinen):

Voorzitter	Algemeen en inhoudelijke ontwikkeling
Penningmeester	Financiën
Secretaris publiciteit	Publiciteit en campagnes
Secretaris buitenland	Internationaal beleid en internationale contacten
Secretaris Europa	EGP en ontwikkelingen Europese zaken
Secretaris partij-ontwikkeling	Partij-ontwikkeling

Secretaris personeel en organisatie Personeelszaken en bureau (gebouw etc.)

Het bestuur vergadert in principe eens in de twee weken.

Een lid van de Tweede Kamerfractie en een lid van Dwars bezoeken de vergaderingen in de rol van adviseur.

4. Clustervorming

Elk partijbestuurslid (met uitzondering van de penningmeester) vormt een cluster waarin de beleidsvoorbereiding en coördinatie van de uitvoering voor zijn/haar terrein plaatsvindt. Het cluster is tevens het klankbord voor de bestuurder. Tevens is het mogelijk in de clusters afstemming te bewerkstelligen tussen verschillende geledingen van de partij (b.v. met fractie(s)). De clusters sluiten zoveel mogelijk aan bij de afdelingsstructuur zoals op het partijbureau aanwezig is.

In dit cluster wordt (naast het bestuurslid) deelgenomen door:

- het hoofd van de afdeling van het partijbureau
- deskundige partijleden m.b.t. het betreffende beleidsterrein (b.v. uit werkgroepen)
- medewerkers van het bureau
- leden of medewerkers van de TK fractie van GroenLinks, afhankelijk van de relevantie aangevuld met leden of medewerkers van andere GL fracties.

De samenstelling (aantal mensen en welke mensen) wordt niet formeel geregeld maar is ter beoordeling van het PB-lid (mede afhankelijk van de aard en werkzaamheden van het cluster).

De samenstelling vereist wel goedkeuring van het partijbestuur.

Voorkomen moet worden dat de clusters slechts de ambtelijke ondersteuning van de partijbestuurder gaan worden. Een goede mix van professionals en deskundige vrijwilligers verdient daarom de voorkeur.

De clusters hebben een adviserende rol ten opzichte van het partijbestuur. Tevens kunnen ze een rol spelen in de afstemming tussen de verschillende organen op het specifieke beleidsterrein.

Het beleid wordt uiteindelijk in het bestuur geaccordeerd.

De uitwerking en/of uitvoering van het beleid op de betreffende deelterreinen kan aan het cluster gedelegeerd worden. Het partijbureau speelt daarin vanzelfsprekend een belangrijke rol.

De verzwaaring van de taken van het PB (doordat het PB verkleind wordt) dient opgevangen te worden door de werkzaamheden van de clusters. Een groot deel van de werkzaamheden van het Algemeen Bestuur wordt feitelijk overgenomen door de clusters.

De penningmeester maakt geen deel uit van een cluster. Hij of zij zal een belangrijke rol spelen bij de beoordeling van de financiële haalbaarheid van de plannen die vanuit de andere clusters komen en is verantwoordelijk voor de planning- en control cyclus.

5. De werkgroepen

De beleidsontwikkeling met betrekking tot de werkgroepenstructuur en de contacten met de werkgroepen komen hoofdzakelijk te liggen bij het cluster inhoudelijke ontwikkeling.

Op deze wijze worden de werkgroepen meer dan voorheen aangesloten op het proces van idee-ontwikkeling binnen de partij.

Werkgroepen die zich richten op het buitenland hebben hun contact met het partijbestuur via het cluster buitenland.

Daar waar werkgroepen meer zijn gericht op cultuurveranderingsprocessen binnen de partij (b.v. diversiteit) valt te overwegen de contacten via het cluster partij-ontwikkeling te laten lopen.

Deze verdeling van de werkgroepen over de clusters dient nog verder uitgewerkt te worden.

De jaarcyclus met betrekking tot de werkgroepen (werkplannen, begroting en verdeling van de middelen) wordt via de clusters voorbereid. De definitieve afstemming en besluitvorming vindt plaats in het partijbestuur.

De beleidsontwikkeling en de contacten inzake de provincies en afdelingen komt te liggen bij het cluster partij-ontwikkeling.

6. Clusters met een afwijkende structuur

- Het PCT

Het permanent campagneteam is feitelijk het cluster van de secretaris publiciteit.

Recent is afgesproken om de directe aansturing van het PCT te laten plaatsvinden door het Strategisch Beraad.

- Het SBGL

Het SBGL is de formele werkgever van de medewerkers van GroenLinks. Zij zijn verantwoordelijk voor het personeelsbeleid.

Om financiële en juridische redenen van technische aard heeft het partijbestuur besloten om het personeel in dienst te laten treden van de Vereniging. Op termijn kan de Stichting opgeheven worden. De bestuursleden van de stichting zullen deel gaan uitmaken van het cluster van de secretaris personeel en organisatie.

7. Wijzigingsvoorstellen Statuten en Huishoudelijk Reglement

Om te komen tot de voorgestelde wijziging van de bestuursstructuur legt het partijbestuur de onderstaande wijzigingsvoorstellen aan het Congres voor.

Notabene: de voorgestelde wijzigingen treden bij aanneming in werking bij de verkiezing van het nieuwe partijbestuur in 2007, en niet per de eerste dag van de kalendermaand volgend na de datum van het besluit. Reden is dat het partijbestuur in de huidige samenstelling van 15 leden conform de verkiezing van 2005 zitting heeft tot voorjaar 2007.

1. Verkleining partijbestuur van 15 naar 7 leden

Motivatie

Het voorstel is om de omvang van het partijbestuur te wijzigen van vijftien naar zeven leden.

Huidige bepaling

Artikel 85.

Het partijbestuur bestaat uit vijftien leden.

Wijzigingsvoorstel

- Vervangen in artikel 85: 'vijftien' door 'zeven'

2. Functies in het bestuur

Motivatie

Het voorstel is om de huidige functies te behouden omdat ze belangrijke terreinen in het werk afdekken. Toegevoegd wordt, als zevende functie, een bestuurslid dat belast is met personeel en organisatie. Deze portefeuille was tot nu toe bij de penningmeester ondergebracht maar is dermate belangrijk dat het een eigen portefeuille moet zijn. Dit geldt nog sterker omdat vanaf 2006 het partijbestuur direct verantwoordelijk zal worden voor het personeelsbeleid en de organisatie (in plaats van een aparte werkgeversstichting; de huidige tweedeling tussen vereniging en werkgeversstichting kan om technische redenen niet worden voortgezet).

Huidige bepaling

Artikel 86.

1. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door de voorzitter en vijf leden die respectievelijk verantwoordelijk zijn voor internationale contacten en –beleid, voor Europese contacten en –beleid, voor het financieel beleid, voor partijontwikkeling en voor publiciteit en campagnes. De leden die verantwoordelijk zijn voor het financieel beleid en voor publiciteit zijn voor de wet respectievelijk penningmeester en secretaris.
2. De leden van het dagelijks bestuur worden in functie gekozen. Ter vervanging van de voorzitter kiest het Congres vervolgens één van de vijf overige leden van het dagelijks bestuur tevens tot vice-voorzitter.

Wijzigingsvoorstel

- Artikel 86 vervangen door [wijziging staat in *cursief*]:

[Nieuw] Artikel 86

1. *Het partijbestuur wordt gevormd door de voorzitter en zes leden die verantwoordelijk zijn voor inhoudelijke ontwikkeling, voor internationale contacten en –beleid, voor Europese contacten en –beleid, voor het financieel beleid, voor partijontwikkeling, voor publiciteit en campagnes en voor personeel en organisatie.*
2. *De leden van het partijbestuur worden in functie gekozen. De voorzitter is verantwoordelijk voor inhoudelijke ontwikkeling. Ter vervanging van de voorzitter kiest het Congres vervolgens één van de zes overige leden van het dagelijks bestuur tevens tot vice-voorzitter.*

De leden die verantwoordelijk zijn voor het financieel beleid en voor publiciteit en campagnes zijn voor de wet respectievelijk penningmeester en secretaris.'

Amendement 1, GroenLinks Plus – categorie 2

- Toevoegen aan artikel 86:

'3. Het partijbestuur wordt bijgestaan door clusters uit de partij, waarin vertegenwoordigers uit werkgroepen, medewerkers van het partijbureau, vertegenwoordigers vanuit de fractie(s) en eventueel andere deskundige vrijwilligers zitting hebben.'

Toelichting GroenLinks Plus

In de toelichting door het partijbestuur wordt dit wel als uitgangspunt geformuleerd, maar het wordt niet vastgelegd. Wil inkrimping van het partijbestuur niet ten koste gaan van de inbreng van de partij in het beleid, achten wij dit punt zo essentieel dat vastlegging gewenst is.

Advies Partijbestuur

Niet overnemen. De vorming van clusters staat niet ter discussie maar maakt integraal onderdeel uit van de beoogde werkwijze van het nieuwe bestuur. De betrokkenheid bij de beleidsvoorbereiding van de clusters vinden we een groot voordeel ten opzichte van de huidige situatie. Het is echter niet gebruikelijk en verstandig om de werkwijze van een bestuur vast te leggen in het reglement. Dan moet elke wijziging daarin op basis van een evaluatie ook vastgelegd worden in het huishoudelijk reglement. Dat maakt de werkwijze erg inflexibel. In de statuten en het huishoudelijk reglement wordt de (politieke) verantwoordelijkheid voor het beleid geregeld en deze ligt bij het bestuur. De clusters krijgen daarbij een belangrijke adviesfunctie.

3. Redactionele wijzigingen

Motivatie

In het nieuwe voorstel is er geen verschil meer tussen een Dagelijks bestuur en een partijbestuur. Daarom stellen we voor om overal 'dagelijks bestuur' te vervangen door 'partijbestuur'. Dit is een redactionele wijziging.

Als gevolg hiervan zijn er bovendien nog twee andere redactioneel-technische wijzigingen.

De bepalingen die de taakverdeling tussen dagelijks bestuur en partijbestuur regelen, worden geschrapt (zie voorstel 3.1).

De bepalingen die de (verschillende) wijze van verkiezing van het Dagelijks Bestuur en het Partijbestuur regelen, worden aangepast. We stellen voor de wijze van verkiezing van het Dagelijks Bestuur over te nemen voor het hele bestuur. Dit is noodzakelijk omdat alle bestuursleden voortaan in functie worden gekozen (er moet dus per plaats worden gestemd en niet met een blokstemming). Ook gezien de kleinere omvang van het nieuwe bestuur is het verstandig om per plaats te kiezen en een voordracht van tenminste twee kandidaten per plek te laten doen (zie voorstel 3.3. en 3.4).

3.1 Taakverdeling

Huidige bepaling

Statuten Artikel 26.

1. Een deel van het partijbestuur treedt op als dagelijks bestuur.
2. Het dagelijks bestuur bereidt de besluiten van het partijbestuur voor en, tenzij het partijbestuur daarover in een bepaald geval anders heeft beslist, voert ze uit.

3. De leden van het partijbestuur dragen zorg dat in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Utrecht steeds worden ingeschreven: naam, voornamen, adres, woonplaats, geboortedatum en functie van elk lid van het partijbestuur.

Wijzigingsvoorstel

- Schrappen lid 1 en 2 van artikel 26
- Onderverdeling in 'lid 3' vervalt, het nieuwe artikel luidt als volgt:

[Nieuw] Artikel 26.

De leden van het partijbestuur dragen zorg dat in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Utrecht steeds worden ingeschreven: naam, voornamen, adres, woonplaats, geboortedatum en functie van elk lid van het partijbestuur.

3.2 Juridische bevoegdheid

Huidige bepaling

Statuten Artikel 27.

De Vereniging wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door het partijbestuur of door twee leden van het dagelijks bestuur.

Wijzigingsvoorstel

- Vervangen 'door het partijbestuur of door twee leden van het dagelijks bestuur' door: 'door twee leden van het partijbestuur'.

3.3 Voordracht partijbestuur

Huidige bepaling

Artikel 41.

De kandidatencommissie voor de verkiezing van het partijbestuur heeft behalve de in artikel 39 genoemde taken de volgende opdracht:

1. zij legt het Congres voor elke functie in het dagelijks bestuur een keuze tussen ten minste twee kandidaten voor;
2. zij legt het Congres een lijst voor met aanbevolen kandidaten voor de overige plaatsen in het partijbestuur, waarbij rekening is gehouden met de uitvoering van het bestuursbeleid op alle terreinen die tot de verantwoordelijkheid van het partijbestuur behoren.

In bijzondere gevallen kan de commissie afwijken van de bepaling onder 1.

Wijzigingsvoorstel

- Vervangen 'dagelijks bestuur' door 'partijbestuur'
- Schrappen artikel 41 lid 2
- Redactionele aanpassing n.a.v. vervangen en schrappen, zodat het nieuwe artikel 41 als volgt luidt:

[Nieuw] Artikel 41.

1. De kandidatencommissie voor de verkiezing van het partijbestuur heeft behalve de in artikel 39 genoemde taken de opdracht om het Congres voor elke functie in het partijbestuur een keuze tussen ten minste twee kandidaten voor te leggen;
2. In bijzondere gevallen kan de commissie afwijken van de bepaling onder 1.

3.4 Stemming per plek

Huidige bepaling

Artikel 70.

Voor de verkiezing van leden van het dagelijks bestuur wordt per plaats gestemd. Indien ook na herstemming geen der kandidaten ten minste de helft van de uitgebrachte stemmen op zich weet te verenigen, vindt een tweede herstemming plaats over de kandidaat met het hoogste aantal stemmen. Indien deze ook dan nog niet tenminste de helft van de uitgebrachte stemmen krijgt, blijft de plaats oningevuld.

Voor de verkiezing van de overige leden van het partijbestuur wordt een blokstemming gehouden.

Wijzigingsvoorstel

- Redactionele wijziging: vervangen 'dagelijks bestuur' door: 'partijbestuur'
- Schrappen: laatste zin van artikel 70 (= schrappen verkiezing 'overige leden partijbestuur')

3.5 Redactioneel: delegatie EGP

Huidige bepalingen

Artikel 71.

1. De vaste delegatie van GroenLinks naar het congres van de Europese Federatie van Groene Partijen / de Europese Groene Partij bestaat uit leden van partijbestuur, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement die uit hoofde van hun functie verantwoordelijk zijn voor de contacten met de Europese Federatie van Groene Partijen / de Europese Groene Partij. Het partijbestuur beslist over de uiteindelijke samenstelling van de vaste delegatie.
2. De vaste delegatie wordt voor ieder congres aangevuld met tenminste drie extra leden die hiertoe door het Congres verkozen worden. Het partijbestuur beslist vóór het Congres met hoeveel extra leden de delegatie wordt aangevuld.
3. De leden van de aanvullende delegatie worden tegelijkertijd met de leden van het partijbestuur verkozen, voor de zittingsperiode van het zittende partijbestuur.
4. De leden worden verkozen door het Congres, op voordracht van de kandidatencommissie partijbestuur conform artikel 69 van dit reglement. De verkiezing van de leden van de delegatie verloopt overeenkomstig die van de leden van het partijbestuur, met inachtneming van het bepaalde onder lid 5.
5. Bij de verkiezing van de leden van de delegatie zoals bedoeld onder lid 4 zijn alleen die kandidaten gekozen wier benoeming niet strijdig is met de eisen die de Europese Federatie van Groene Partijen / de Europese Groene Partij stellen aan de samenstelling van de delegatie. Indien een kandidaat om deze reden niet wordt verkozen, is automatisch de kandidaat verkozen die aan de bovengenoemde eisen voldoet en de meeste stemmen van de tot dan toe niet verkozen kandidaten heeft, tot het aantal plaatsen in de delegatie is vervuld.
6. Wanneer de afgevaardigden verhinderd zijn voor een bijeenkomst van het congres, zijn zij gemachtigd om in overleg met het dagelijks bestuur in hun naam een plaatsvervanger op te laten treden, met dien

verstande dat deze vertegenwoordiging niet strijdig is aan de eisen zoals genoemd in lid 5. Zij dragen volledige verantwoordelijkheid voor wat hun plaatsvervanger in hun naam doet.

Artikel 72.

1. Het lid van het dagelijks bestuur dat is belast met Europese zaken vertegenwoordigt het partijbestuur van GroenLinks in de raad van de Europese Federatie van Groene Partijen / de Europese Groene Partij.
2. Indien GroenLinks recht heeft op een tweede (of derde) afgevaardigde krachtens de statuten van de Europese Federatie van Groene Partijen / de Europese Groene Partij wordt GroenLinks aanvullend door één (of meer) van de leden van de delegatie zoals benoemd in artikel 71 lid 2 vertegenwoordigd in de raad.
3. Het Congres wijst bij de verkiezing van de extra delegatieleden zoals benoemd in artikel 71 lid 2 en 3 aan wie van deze leden tevens de afgevaardigde(n) is (zijn) naar de raad.
4. Bij de verkiezing van het lid c.q. de leden van de delegatie zoals bedoeld onder lid 3 zijn alleen die kandidaten gekozen wier benoeming niet strijdig is met de eisen die de Europese Federatie van Groene Partijen / de Europese Groene Partij stellen aan de samenstelling van de delegatie. Indien een kandidaat om deze reden niet wordt verkozen, is automatisch de kandidaat verkozen die aan de bovengenoemde eisen voldoet en de meeste stemmen van de tot dan toe niet verkozen kandidaten heeft, tot het aantal plaatsen in de delegatie is vervuld.
5. Wanneer de afgevaardigden verhinderd zijn voor een bijeenkomst van de raad, zijn zij gemachtigd om in overleg met het dagelijks bestuur in hun naam een plaatsvervanger op te laten treden, met dien verstande dat deze vertegenwoordiging niet strijdig is aan de eisen zoals genoemd in lid 4. Zij dragen volledige verantwoordelijkheid voor wat hun plaatsvervanger in hun naam doet.

Wijzigingsvoorstel

- Redactionele wijziging, in artikel 71.6 en artikel 72.1 en 72.5 'dagelijks bestuur' vervangen door: 'partijbestuur'.

Amendering

Het bovenstaande voorstel is te vinden op de website en is begin december per post aan alle afdelingen verstuurd.

Er is een korte amenderingsprocedure:

- Amendementen kunnen worden ingeleverd **uiterlijk voor 8 januari 2006**
- Inleveren via het **amendementenformulier** op de website: www.groenlinks.nl/congres

Vragen?

Voor vragen over dit voorstel of de amendering kun je contact opnemen met:

Hester van der Putte, secretariaat partijbestuur, tel. 030 – 2399943 (ma. tm. do) en
hvdputte@groenlinks.nl

Bijlage

Motie Herstructurering partijbestuur

Het congres van GroenLinks, in vergadering bijeen op 19 maart 2005

Constaterende dat:

- de huidige bestuurs- en verantwoordingsstructuur van de partij geen gelijke tred houdt met de professionalisering van de partij;
- het algemeen bestuur hierdoor steeds meer de functie van klankbord krijgt ten opzichte van het dagelijks bestuur;
- dit laatste, naast controle, eigenlijk een taak van de partijraad is;
- de partijraad juist weer op zo'n afstand van het bestuur opereert dat hij zijn controlerende taken niet optimaal kan uitvoeren.

Overwegende dat:

- een herstructurering van het partijbestuur en de verhouding met de partijraad invloed kan hebben op de relatie van deze twee organen met andere organen binnen de partij, zoals de werkgroepen en de Stichting Bureau GroenLinks.

Draagt het partijbestuur op:

- een voorstel te doen voor een nieuwe bestuurs- en verantwoordingsstructuur, waarin ook de effecten op andere partijorganen dan partijbestuur en partijraad worden meegewogen;
- dit voorstel zo mogelijk in meerdere, beargumenteerde varianten voor te leggen aan het congres.

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting:

De huidige kandidatencommissie partijbestuur (KCPB), waarin ook voormalige partijbestuurders zitting hebben, constateert een trend waarbij het algemeen bestuur (AB) steeds meer het gevoel krijgt 'op de achterbank te zitten', terwijl het dagelijks bestuur (DB) door zijn aard een steeds grotere informatievoorsprong krijgt. Bovendien hebben bestuurders ook nog taken die wellicht beter door het professionele apparaat of door gedelegeerde commissies gedaan zouden kunnen worden. De expertise binnen de KCPB met de partijraad leidt tot de constatering dat de afstand tussen deze raad en het dagelijks bestuur vaak weer zo groot is dat effectieve controle van het bestuur lastig is.

De bestuurs- en verantwoordingsstructuur is in de vijftien jaar dat GroenLinks bestaat niet wezenlijk veranderd, terwijl het partijapparaat aanzienlijk geprofessionaliseerd is. Het is de indruk van de KCPB (die deze indruk ook bij anderen getoetst heeft) dat een forse verandering in de structuur nodig is om het menselijke kapitaal van de partij beter in te zetten. Daarom heeft de KCPB, hoewel dit niet tot haar opdracht behoort, het initiatief genomen om het congres te vragen aan het nieuw gekozen bestuur expliciet de opdracht te geven om een nieuwe bestuursstructuur voor te stellen.

Indieners:

Symone de Bruin	(lid KCPB, ex-lid AB)
Saskia Daru	(lid KCPB)
Febe Deug	(vertrekkend lid AB)
Nel van Dijk	(ex-voorzitter KCPB)
Caroline van Dullemen	(lid KCPB)
Krijn Peter Hesselink	(lid KCPB)
Christian Jongeneel	(voorz KCPB, ex-voorz partijraad)
Marlise Korsten	(lid KCPB, ex-lid AB)
Kees Luesink	(vertrekkend lid AB)
Alex Ouwehand	(lid KCPB)
Mildi Rouw	(vertrekkend lid AB)
Farid Tabarki	(vertrekkend lid DB)
Harriet Tiemens	(ex-voorzitter partijraad)
Crista Vonkeman	(ex-lid KCPB, ex-lid DB)
Joris Wijnhoven	(ex-lid KCPB, ex-lid DB)

MOTIE OVER TOEKOMST EUROPESE UNIE

voorgesteld door het partijbestuur

Het congres van GroenLinks, bijeen op 11 februari 2006 in Tilburg, trekt de volgende conclusies uit de referenda over de Europese Grondwet. Deze conclusies geven richting aan het verdere debat binnen de partij over de toekomst van de Europese Unie.

- 1) Door de verwerping van het *Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa* in de Franse en Nederlandse referenda is dit verdrag in zijn huidige vorm van tafel.
- 2) Het Franse en het Nederlandse *nee* tegen de Grondwet waren echter geen *ja* voor de huidige EU. Verbetering van de Europese spelregels is meer dan ooit noodzakelijk.
- 3) Het publieke debat in Nederland over de toekomst van de EU schiet nog tekort. Dit debat is ermeegebaard als:
 - a) politieke partijen, waaronder GroenLinks, hun visie presenteren op het einddoel en de uiteindelijke grenzen van de EU;
 - b) partijen deze toekomstvisie en de stappen op de weg daarheen mede tot inzet maken van de Tweede-Kamerverkiezingen;
 - c) er duidelijkheid komt over het tijdpad en de procedure voor een nieuwe verdragsherziening.
- 4) Een nieuw Europees verdrag moet meer duidelijkheid bieden over de taken die de EU wel en niet toekomen. Daartoe moeten grenzen gesteld worden aan de regelzucht die voortvloeit uit de interne markt. Het al dan niet liberaliseren van publieke voorzieningen dient een nationale of lokale keuze te zijn.
- 5) De EU moet besluitvaardiger worden op de terreinen die om een gemeenschappelijke aanpak vragen, zoals buitenlandse politiek en duurzame ontwikkeling.
- 6) De EU dient ingrijpend gedemocratiseerd te worden. Dat vergt een sterker Europees Parlement, een grotere betrokkenheid en invloed van nationale parlementen, EU-wijde burgerinitiatieven en referenda alsmede meer openbaarheid, bijvoorbeeld van de Raad van Ministers.
- 7) Een nieuw Europees verdrag moet zo democratisch mogelijk tot stand komen, met een maximum aan publiek debat. Voor de opstelling van een beter verdrag dient een nieuwe Europese Conventie te worden bijeengeroepen. Deze Conventie moet rechtstreeks gekozen vertegenwoordigers van de burgers van de lidstaten omvatten.
- 8) Een nieuw verdrag mag alleen 'grondwet' heten indien het bondig en leesbaar is, bindende grondrechten bevat en een duidelijke scheiding van machten introduceert.
- 9) Over een nieuw verdrag moet een EU-wijd referendum worden gehouden.

Toelichting

Het is wenselijk dat GroenLinks uitspreekt dat zij de referendumuitslag ter harte neemt. De voorgestelde motie is beknopt, omdat het partij-interne debat over de toekomst van de Europese Unie nog allerminst afgesloten is. Zo wil het partijbestuur in april een discussiebijeenkomst organiseren om nadere lessen te trekken uit de verwerping van de Europese Grondwet, vorm te geven aan onze lange-termijnvisie op de EU en concrete voorstellen te ontwikkelen voor een nieuwe Europese hervormingsronde. De resultaten van deze discussie krijgen een plaats in ons programma voor de Tweede-Kamerverkiezingen.

Het partijbestuur vestigt graag de aandacht op de spannende interactieve debatformule die de werkgroep Europa heeft ontwikkeld om te onderzoeken wat het einddoel van de EU moet zijn. Afdelingen die zo'n debat in huis willen halen kunnen contact opnemen met de werkgroep: jolanda@terpstranet.nl Meer info op www.groenlinks.nl/partij/werkgroepen/europa